THIRTEENTH REPORT OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

Mr. SPEAKER.—I present the Thirteenth Report of the Business Advisory Committee.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I move:

"That the Assembly agrees with the Thirteenth Report of the Business Advisory Committee."

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Assembly agrees with the Thirteenth Report of the Business Advisory Committee."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The report is adopted.

Motion of No-Confidence in the Council of Ministers

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelgola).—Sir, I move:

"That this Assembly has no confidence in the Council of Ministers headed by Sri Veerendra Patil."

Mr. SPEAKER.—Motion moved.—

"That this Assembly has no confidence in the Council of Ministers he aded by Sri Veerendra Patil.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ, ಈ ದೇಶದ ಖಜಾನೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣಕ್ಕೆ ಲೋಪ ಬರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಮಹತ್ ಘಟನೆ ಏನಿದೆ ಆ ಘಟನೆಯನ್ನು ಇಪತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಪೊತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಘೋರ ಅಪರಾಧ ಏನು ಎಂದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮದ್ಯದ ಹರಾಜು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅಬ್ಕಾರಿ ಹರಾಜು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮದ್ಯವನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಜನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರ ಯಾವ ಹಂತವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಕಪೊಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವ್ಯಷ್ಟವಶಾತ್ ಈವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಂದರೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಮಾಡಿ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅದು ಒಂದು ದೈವೀ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ತೀರ್ಪಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಬ್ಕಾರಿ ಹರಾಜು ಮಾಡುವುದು, ಮದ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು

ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರವೇ ಮದ್ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಮದ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಇವೆ, ಇವತ್ತು 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟಮಾಡಿ ಲದರಿಂದ ಅಪಾರವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ತಂದು ಖಜಾನೆಯನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಬೇಕಾದುದೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವೇ. ಆದರೆ ಆ ಹೆಂಡ ಅಥವಾ ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಮದ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಸದನಗಳವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಈ ಮದ್ಯದ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಏಕರೂಪತೆಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಾರದೇ ಇಪ್ಪರು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೈಯೆಸ್ಟ್ ಬಿಡ್ಡರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಾರಾಟವೇ ಒಂದು ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಹಾಗೂ ರಾಯಚೂರು ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರ್ಲಾ ಮದ್ಯದ ಹಾಗೂ ಸಾರಾಯಿಯ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ, ಇನ್ನುಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ, ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಅಂಗಡಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈ ಏಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಹಿಂದೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ 5—10 ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ತಪ್ಪಿಸಿ 5–10 ಹೋಬಳಿಗಳನ್ನು, ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನೇ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೇ ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹರಾಜ್ ಹಾಕತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಧಾನವಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳನ್ನು ಬದುಕಿಸತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ. ಮತ್ತೆ ಇವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣ. ಕೊಟ್ಯಾಧೀಶ್ವರರನ್ನು ಬದುಕಿಸಲು ಹೊರಟಿರತಕ್ಕ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮತಾವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸಿದೆಯೇ, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಹೆಂಡವನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡಿ ಸಾರಾಯಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಹರಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಗೂಢಾರ್ಥವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಈಗ ಪರಿಶೀಲನಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಂಡವಾಳಗಾರರನ್ನು ಪೋಷಕತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹರಾಜ್‌ದಾರರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೇನಿದ್ದರೂ ಲಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಹರಾಜ್‌ಗೆ ಬರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹೆಂಡ ಮತ್ತು ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಹರಾಜು ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಬ್ಕಾರಿ ಸಚಿವರು ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗೊಂದಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮರ್ಥನೀಯವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಯಾರು ಟೆಂಡರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಮನಾಪಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇದು ಈ ದೇಶವನ್ನೇ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಇವರು ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನೇ ಹರಾಜುಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಬರಬಹುದು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೀನು ತಿಂದಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಯಾರು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವರ್ತಕರು ಇದ್ದಾರೋ, ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಒಬ್ಬ ಬಂಡವಾಳಗಾರ ಬಂದು, ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹರಾಜು ಇದ್ದರೆ, ಈಪೊತ್ತು ಆ ಮನಾಪಲಸ್ಟ್ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಕ್ಕೆ ಏರೇ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನವನ್ನು ಅಥವಾ ಭೂಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಇದು ತಾಲೂಕುವಾರ್ ಹರಾಜು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುವೈಜ್ ಹರಾಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ರಾಯಚೂರು ಅಬ್ಕಾರಿ ಹರಾಜು ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಅಂದರೆ ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸುಮಾರು 1168 ಅಂಗಡಿಗಳ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಲು ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಒಂದು 9 ಲಕ್ಷದ 99 ಸಾವಿರದ 999 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಮತ್ತೊಂದು 9 ಲಕ್ಷ 69 ಸಾವಿರದ 999 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಟೆಂಡರುಗಳು ಮೇ 27ನೇ ತಾರಿಖಿನೊಳಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಈ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ತಾರೀಖು 28ನೇ ಮೇ 1968 ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ದಿವಸ ಟೆಂಡರನ್ನು ಒಡೆದಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರ ಹೈಯೆಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರ್ ಎಂದರೆ 9,99,999 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಟೆಂಡರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿರಂಜನ್ ಅವರು ಯಾರೋ ಅವರ ಮುಖವನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಂಬಂಧ ವೇನಿದೆಯೋ ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈಪೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನ್ ಅವರ ವ್ಯವಹಾರ ಏನಿದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅಂಥಾದ್ದು ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಲ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರ ಟೆಂಡರನ್ನು ಡಿವಿಷನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಜೂನ್ 4ನೇ ತಾರೀಖು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಹೈಯೆಸ್ಟ್ ಬಿಡ್ಡರ್. ಅವರ ಅಬ್ಕಾರಿ ಟೆಂಡರಿನ 19ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅಬ್ಕಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಅವರು ಮೊದಲನೆಯ ಕಂತು ಒಂದು ಸಾರಿಯೇ 20 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತೆ ಸುಮಾರು 15 ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಐದು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಒಟ್ಟು 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಕಜಾನೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾಗ ಡಿವಿಷನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು 19ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ 19ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಕಿಸ್ತನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಇತರೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರು ಎರಡು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕೈದು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಸ್ತಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ತರಹ ಯಾರಾದರೂ ಎಕ್ಸೈಜು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಇತರೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ಅಥವಾ 4 ಕಂತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಲೈಸನ್ಸ್ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಡಿವಿಷನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ನೋಟಿನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದುವು ? 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜೂನ್

23ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಡಿವಿಷನರ್ ಕಮೀಷನರ್ ಒಂದು ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನೀನು 25ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಏಕ್ಕ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ನಿನಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ನುಗ್ಗೀವಾಜ್ಜೆಯನ್ನು ಅತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನನಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದರೂ ಒಂದು ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನನಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. 19ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದು 23ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲೀ 25ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅವರಿಗೆ ರೀಜನಬರ್ ಚ್ಯೆಂ ಕೂಡಬೇಕು. 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಚ್ರೈಜರಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆನ್ನುವಾಗ, 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಾವಕಾಶ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಏಕಾ ಏಕಿ 26ನೇ ತಾರೀಖು ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರ ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಫರ್‌ಫೀಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೂನ್ 4ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಸೇರ್ ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ಕನ್‌ಫರ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಡಿವಿಷನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೀರಿ 26ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಈ ರೀತಿ ರದ್ದುಮಾಡುವ ಆರ್ಡರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೂರ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರೀತಿ ರದ್ದುಮಾಡುವ ವಿಷಯ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. Rule 20 (2) of the Mysore Excise (Disposal of Privileges of Retail Vend of liquors) Rules, 1967 reads thus :—

> "20 (2) On failure of any person to comply with the provisions of rules 17 and 19, the deposits already made shall be forfeited and the right of retail vend of liquor in such shop or group of shops disposed of in such manner under these rules, as the Excise Commissioner may direct."

ಅದನ್ನು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಶನರ್ ಕಾನೂನನ್ನು ಮೀರಿದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮೀರಿದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಶನರಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವ ರೈಟ್ ರೂರ್ 17 (2) ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಶನರ್ ಕೂಡ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅತುರವಾಗಿ 23ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಎರಡು ದಿನಸದೊಳಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, 26ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿದರು! ಇದು ಎಕ್ಸೈಸ್ ಕಮಿಶನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಇರಬೇಕು? ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಶನರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 23ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ನುಗ್ಗೀವಾಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೌನವಾಗಿದ್ದು, ಇವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕೋಸ್ಕರ ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾರನು 40ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ, ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವಕ್ಕೆ ಉಂಟೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಬ್ಯಾರಿ ನಚಿವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ! ಇದನ್ನು ಹೋಂ ಸೆಕ್ರಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿಧಾನ ನೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು. 28ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಶನರ್ ಏನು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವೇ ಕೊಟ್ಟವರು ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು. ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಇವರು ರಾಯರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member Perhaps wants so say something regarding the conduct of the judges. Hon. Member can say that the judgement is erroneous or wrong. But the conduct of the judges should not come in for comment and motives should not be attributed to them. Article 211 says :

> "No discussion shall take place in the legislature of a State with respect to the conduct of any judge of the supreme Court or high court in the discharge of his duties."

Let this Article be kept in view. Hon. Members may point out errors in a judgement and say that the Supreme Court or the High Court has erred. But it is not proper to attribute personal motives. The hon. Members should not comment upon the conduct of the judges.

Sri M. NAGAPPA.—Shall we not name the Judges? Shall we not attribute motives? Please look into article 194 (2). There is no restriction. In respect of article 191 (1) there is restriction in article 211. Under article 194 (2) there is no such restriction. A legislator is competent to discuss and even attribute motives against the Supreme Court and against any judge. We can attribute motives against judiciary or High Court or the Supreme Court and for that I have got sufficient rulings and authorities. If the Speaker permits I will read 1959 Supreme Court-1958 Rajasthan, 1959 Orissa, wherein they have said that legislators can discuss and even attribute motives against judges and any particular judgement.

Sri S. BANGARAPPA (Sorab).—The view expressed by Sri Nagappa is correct,. I have also certain authorities to cite, if I am permitted.

Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—Sir, Sri Sivappa was not attributing any motive to any of the judges. The fact is that the interim order was passed by a particular bench. Subsequently, the writ petition filed by Respondent No. 4 and a relative of the Judge of that Bench was engaged. This was done with a view and with a motive to see that the petition is transferred to some other Bench. I am not attributing any motive to any Bench. The Writ Petitioner to see that the petition is transferred to some other Bench, engaged a counsel who was related to that Judge on a particular Bench, so that, immediately the Judge came to know that a particular counsel was to appear, he transferred the writ petition to some other bench. So, we are not attributing any motives to any particular Bench. We only want to expose the facts. This was done because of the cleverness of respondent No. 4 who got license in this case for a period of two months by virtue of the judgement of the High Court. This has got to be exposed in this House. That is one of the charges also.

Mr. SPEAKER —Hon. members Sri M. Nagappa and Sri S. Bangarappa wanted to cite an authority. I welcome them. Till that authority is cited, my ruling stands, namely, the conduct of the Judges of the High Court and Supreme Court should not be discussed and no

personal motives should be attributed in the House. If they cite any authority I shall revise my ruling. I may bring to the notice of the hon. Members one passage from the Book of Practice and Procedure by Sri M. N. Kaul.

"In order to secure the independence of the Judges, both from the Executive as also from the Legislature, specific provisions have been made in the Constitution to provide that the conduct of a Judge of the Supreme Court or of a High Court 'in the discharge of his duties' cannot be discussed in parliament except upon a substantive motion for presenting an address to the president for removal of a Judge.

Thus, judicial conduct of a Judge of the Supreme Court or of a High Court cannot be discussed on the floor of the House in any debate or commented upon collaterally, by way of a motion for adjournment, or question, etc. The only mode of discussing the conduct of a Judge in the discharge of his duties is upon a motion for his removal and that too when the motion is tabled under the specified provisions and the procedure prescribed therein is followed. If in the discharge of his judicial functions, a Judge comes to an erroneous finding or makes adverse comments upon any person, the only course open is to appeal against that decision, if an appeal, review or revision lies. The protection of the Judge in this regard is restricted only in respect of his judicial duties and does not apply to his private conduct.

The State Legislatures are prohibited from discussing the conduct of a Judge of the Supreme Court or of a High Court in the discharge of his duties."

Therefore when we owe allegiance to the Constitution, we should determinedly adhere to the provisions of the Constitution. I therefore request the hon. Members to observe in letter and spirit the provisions of Art. 211 of the Constitution.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅವರು ಎಷ್ಟೊಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿವ್ದೇನೆ. ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟರು, ಅವರ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮೀಷನರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿ ಎನ್ನುತಕ್ಕವರು ಅದರಿಂದ ಎಂದರೆ ಆ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಬಹಳ ಹತಾಶರಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 17ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ದಾರಿ ಏನು ಎಂದರೆ ಪುನಃ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಷಯ. ಆ ದಿವಸ ಕೂಡ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ರಾಯರುಗಳು ಮೇಧಾವಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟ್ ನಿರಂಜನ್ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಾಲ್ಕನೆ ರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿನ ಪ್ರೀತಿಗೋಸ್ಕರ, ಪ್ರೇಮ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬರತಕ್ಕ ದ್ದಾದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ನಾಲ್ಕನೇ ರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿನ ಪರವಾಗಿ ಅವನ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಆದಮೇಲೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾರು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಕಾಕಮ್ಮನ ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ! ಯಾರು ಬಿಡ್ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕನೇ ರಿಸ್ಪಾಂಡೆಂಟಿನ ಮೇರೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪರವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ 17ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. 18ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮೀಷನರ ಮುಖಾಂತರ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರು 1168 ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಮದ್ಯದ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅದೇ ದಿವಸ ಇಡೀ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆ ಗಳಲ್ಲಿ 1168 ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಈ ಮದ್ಯವನ್ನು ಮಾರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರು 24 ದಿನಗಳಿಂದ ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ನನಗೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮುಂಚೆಯೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತೇ ? 17ನೇ ತಾರೀಖು ಅವರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2 ಗಂಟೆಗೆ ಹಣ ಕಟ್ಟಿ ದ್ದಾರೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ 4 ಗಂಟೆಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರಾಗಿದೆ. ಆ ಹೊತ್ತೇ ಖಜಾನೆಗೆ ಅವರು ಹಣ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ! ಯಾರಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಥವಾ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನೇ ? ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ 1168 ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಮದ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾರಿಗೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ತಂದಾರು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮರ್ಯಾದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ, ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಮಾಡಿರ ತಕ್ಕ ಒಂದು ಅಪಾದನೆಯೇ ಸಾಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

> "It is rather surprising that the Government acted so hastily and issued licences to respondent No. 4 on or about September 18. It is not quite clear how licences in respect of 1168 shops could be issued on a single day. The effect of this precipitate action on the part of the Government was that the appellant could not on the next day obtain a stay of the operation of the High Court's order. There is ground for suspecting that the Government was favouring respondent No. 4."

ಎಂದು, ಏನೋ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಜಕೀಯದ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ದೇಶದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅತುರ ಅತುರವಾಗಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ?

3-00 P.M.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ತಪ್ಪು ಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದು. ಇದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

"So soon as ever thou seest him draw and as thou triest swear horribly." ಎಂಬುದಾಗಿ.

This is the essence of Opposition. ಈ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಭದ್ರವಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬೆಳಗಬೇಕಾದರೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂತಹವನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರು ವುದು ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಿಂಚಿ ತ್ತಾದರೂ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಆಂಧ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ನಂಜೀವರೆಡ್ಡಿಯವರು ಬನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದರು. ಏನೆಂದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನಮೇಲೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಯಕ್ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಕೇವಲ ಲಘುವಾದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ನಿದರ್ಶನ ಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗವಾದಾಗ ಅವರವರೇ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗ. ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧೀಯವರ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲಿದ್ದೀರಿ. ಗಾಂಧೀಜೀಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಆ ಕಡೆಯ ನದನ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಯಾರಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ದೇಶಪ್ರೇಮ ಇದೆಯೋ, ಯಾರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆಯೋ, ಯಾರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಉದಾತ್ತ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ನನ್ನ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು, ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Before any hon. Member speaks I would like to have a clarification from the Hon. Minister for Excise so that it may improve the debate. Is it a fact that the Government have given time for depositing monies in the case of Bangalore as against refusal of time in the case of Raichur ?

†Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—So far as I could recollect, I do not think so; but I will have to get the information. This is subject to getting offical information from the department.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—It is a very serious matter. It should not be difficult for him to get the information. Within five minutes he can get the information. I wish he gets the information and places it before the House.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I shall get it as early as possible.

Sri B. P. GANGADHAR (Tumkur).—Is it a fact that time was granted with respect to other contractors elsewhere and that only in this particular case time was rejected and at the same time a fabulous sum of nearly Rs. 20 lakhs over and above Rs. 40 lakhs asked was to be deposited ? Is it also a fact that it was insisted that it must be paid within two days only lest the licenses should be cancelled ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—It is very difficult to say off hand whether time was granted to any other contractor in any other place. I would like to give this much information to the hon. Members, namely, that in this particular case we must bear in mind as a background two or three important factors. One is that the time that was left before the commencement of the contract was very short. This particular contrator was orally told first by the Divisional Commissioner that he has to fulfil the requirements of rule 19. When he failed to do so, the Divisional Commissioner wrote to him a letter by way of notice asking him to deposit. That letter was dated 19th June. It may be that according to the contention of the contractor, it was received by him on the 23rd because that contractor was not a local resident; the letter had to go to some place in Hyderabad or Andhra Pradesh. May be that rule 19 is not as clear as it should be. The Supreme Court has also said that it is not properly drafted, but that rule is still in force and we have to act according to that rule. Therefore, according to rule 19 if a contractor fails to give a list of the immovable properties situate in Mysore State, he is further required to deposit another sum equal to two months. What the Divisional Commissioner did in this particular case was to ask the particular contractor to conform to the rules. It is true that this particular contractor later on requested the Divisional Commissioner to give some more time. It was already 25th and if we did not start the work on the 30th June, the old contract would come to an end, with the result that there will be a gap and Government cannot run the shops. Therefore, it was necessary to take precaution to see that the business started with effect from 1st of July.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ದೇವದುರ್ಗ).—ನನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪು ಆದಬಳಿಕ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫೀಸ್‌ನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ತಾವು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫೀಸಿಗೆ 24 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳಿಸಿ, ಭೂಮಾ ರೆಡ್ಡಿಯವರಿಂದ ನಿರಂಜನ್ ಅವರಿಗೆ ಚಾರ್ಜು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇದೇರೀತಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪಾದ ಬಳಿಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷರ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸ್ವಾಮೀ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಡಿಸಿಷನ್ ಆದಮೇರೆ ಡಿಸೆಂಬರು 5ನೇ ತಾರೀಖು ರಾತ್ರಿ 11 ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂತು. ಆದರೆ ಅಂದು ಶನಿವಾರ ಆಗಿತ್ತು ಮತ್ತು 5ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ 7ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಎಕ್ಸೈಜು ಕಮಿಷನರವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರು 7ನೇ ತಾರೀಖು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಯಾವ ತರಹದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಅಂದು ಶನಿವಾರವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮರು ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 8ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಎಕ್ಸೈಜು ಕಮಿಷನರವರು ಲೈಸನ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಸ್ಪೆಷರ್ ಮೆಸೆಂಜರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. Sir, according to the Supreme Court judgement the competent officer to issue licences was only the Excise Commissioner and not the Divisional Commissioner and when the Excise Commissioner returned to the headquarters on 8th the same day licences were issued and a Special messenger was also sent to Gulbarga on the same day with instructions of the Divisional Commissioner. On 9th, the Divisional Commissioner took further action and licence was issued to Sri Bhooma Reddy and then Mr. Bhooma Reddy started his business.

Mr. SPEAKER.—I want to know from the Government how much time they would require for reply.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಈಗಾಗಲೇ ನಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ತಾವು ಇಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೂಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Instead of adjourning at six why not we sit till 7 P.M. and finish it? Today we have adopted the report of the Business Advisory Committee which has allotted only one day for this subject. The Committee's mind is the mind of this House. If we go on extending the time then probably we will be losing time unnecessarily and members would be delayed in returning to their constituencies. If we sit up to 7 P.M. I think about 2 hours and 45 minutes would be available for discussion on this subject. There are 8 hon. members on the opposition side. I think ten minutes for each member could be allowed for purposes of speaking on this motion. If the debate is concluded by six of the clock, then the Government reply could be concluded by seven of the clock.

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, now I feel that one hour is sufficient for reply. But much depends upon the discussion that takes place. If the debate is over by 5-30 P.M. then I will be able to finish my reply by 7 P.M.

Mr. SPEAKER.—The Parliament in England sits throughout night sometimes. Hon. Members must also know that extension of sittings of the House would cost thousands of rupees to the State exchequer.

†Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I would like to submit that I am very glad that the Hon. Speaker draw the attention of the hon. Members to the expenditure incurred by the State exchequer. But I am sorry that the Hon. Speaker has not assessed the quantum of loss the State would suffer if such things are to continue. But the Hon. Speaker is well aware that a lot of time has already been consumed by the house discussing so many extraneous matters. Now it would be too much if we are called upon to sit here till 7 P.M. and ask the members to take only 10 minutes each to speak on a motion of no-confidence especially when acts of moral turpitudes are attributed to the Government of Mysore not by myself, but by the highest judicial authority in the Country. It is not an ordinary question for which we except to get an ordinary reply to be satisfied with. We have to make out case which the whole country is eager to know. Therefore in the interest of doing justice to hon. Members and also in the interest of the State and the country as a whole, I would request the Hon. Speaker not to deal with this vital matter so lightly.

Mr. SPEAKER.—I have already stated that I consider any matter coming up before the House, as importent. I repeat it again. Hon. Member should not accuse that the Chair is treating any matter in a

(MR. SPEAKER)

lighter way. In furtherance of the understanding that was arrived at yesterday in the Business Advisory Committee representing all sections of this House, one day was allotted. Unfortunately an hour or so was lost to-day because of our own fault in the House. Therefore by way of self-punishment and self-discipline let us sit one hour more and make up the loss of time. I think there is no necessity for making long speeches. Hon. Members may bring out their view points precisely in short speeches which would serve a good purpose.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, I understand that five hours have been allotted for this subject.

MR. SPEAKER.—Hours were not mentioned. Only a day has been allotted.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಒಂದು ದಿವಸ ಎಂದರೆ ಐದು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಎಂದು ನಾವು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದುದು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಹೋಗಿದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಆರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮಾಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಇಂದು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಲಿ ನಾಳೆ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಲಿ.

MR. SPEAKER.—Yes, let the Hon. Chief Minister reply to-day itself.

SRI VEERENDRA PATIL.—Yes. I will reply.

MR. SPEAKER.—Shall we put a time limit for speeches?

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, if the Chair puts a time limit, it is impossible to speak.

MR. SPEAKER.—Will there be any speakers from the ruling party?

SRI K. PUTTASWAMY.—If the Opposition Members confine themselves only to the judgement of the Supreme Court, then the Hon. Chief Minister and Excise Minister will reply. If the scope of debate is widend whoever is dragged into the field will have to defend himself.

MR. SPEAKER.—Sri D. Devaraj Urs will participate in the debate and he is given fifteen minutes. The Opposition Whips may apportion the time among the different speakers on their side and pass is on to me.

SRI S. SIVAPPA.—I have a right of reply. The Chair will kindly bear that also in mind Sir.

MR. SPEAKER.—Mr. Shivappa will get 15 minutes at the end for reply.

SRI K. H. PATIL.—If time is not available, many of us will have to keep mum. It is not our fault. Let not the impression go about that only a few Members spoke and not others.

Sri H. N. NANGE GOWDA.—The Hon. Minister Sri K. Puttaswamy should remember that the motion of no-confidence is against the entire Ministry, not against any one Minister. If he is under that illusion, it cannot be helped.

Sri K. PUTTASWAMY.—I am not under any illusion.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಚರ್ಚೆ ಆಗಿರಬಹುದು.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಹಿಂದಿನ ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಇಂದಿನ ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಕೇವಲ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶವಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯ ತರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಬಹಳ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಾಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಏನೋ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಹಾರಿಕೆ ಮಾತು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಅದಂಥ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಹಸ್ಯವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿರುವುದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಕೊಟ್ಟರತಕ್ಕಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪೊದಲಗೂ ಈಗಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆ ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಏನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೇರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಅನೇಕರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹರಾಜನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ವಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಇವಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹರಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇರೀತಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ರಾಯಚೂರು ಗುಲಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವರೀತಿ ಜನತೆಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂತು, ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಜನತೆಯು ಕಾದುನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕೇಸ್. ಬೆಂಗಳೂರು, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಮಾಡದೆ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನು ದೇಶದ ಜನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ, ಈವೊತ್ತು ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯವೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾನೂನನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಾರೆ ಅನತ್ಯದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಫಿಡವಿಟ್ ಹಾಕಿರುವ ಒಂದು ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಾರಂಗಿ ಹೇಮಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು 4 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಫಿಡವಿಟ್ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಈವೊತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ನೆನಪು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.— ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಎೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀರ್.—ಹೇಳಲಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್ ನಂಜೇಗೌಡ.—It is on record. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಲಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಸತ್ಯ ಸಂತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಮೈಸೂರು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್ ಡಿಬೇಟ್ಸ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಯೂಂ ನಂಬರ್ 4 ರಲ್ಲಿ, ಸೋಮವಾರ, 16 ಮಾರ್ಚ್, 1964 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀ ಪಾನ್‌ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿನುವುದು ಸರಿಯೋ, ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

> "ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡರು ಕೇಳಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ : ಈಗತಾನೇ ತಾವು ತಿಳಿಸಿದ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಲು ತಾವೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರ ಉತ್ತರ.—
>
> "ಶ್ರೀ ಎೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್...—ಈಗಾಗಲೇ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಬಾಕಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರಬೇಕಿರುತ್ತೇವೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೂ ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬರಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ."

ಎೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೇ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇದ್ದು ಈ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತನ್ನೇ ಹೇಳಲಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದೇಶ ಇದನ್ನು ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ.

3-30 P.M.

ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಹಿಂದೆ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಹಣವಂತರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಹಾರಂಗಿ ಅಣೆ ಕಟ್ಟುವ ಜಾಗವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅವರು ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಸ್ಫೆಟನ್ನು ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇದರ ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯಾರಟಿವ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹರದೂರು ಮತ್ತು ಹುದಗೂರು ಈ ಎರಡು ಸ್ಫೆಟುಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹರದೂರು ಬಳಿ 4·308 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಾದರೆ ಹುದಗೂರು ಬಳಿ 1.435 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು ಎಂದರೆ ಕೆಳಗಡೆ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಎತ್ತರ 180 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಕೆಳಗಡೆ ಕಟ್ಟುವ ಕಟ್ಟೆ ಎತ್ತರ 140 ಅಡಿಗಳು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೋಲಿಸಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳಗಡೆ ಸ್ಫೆಟಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ನೀರಾ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಜಮೀನು ಮೇಲ್ಗಡೆ ಕಡಮೆ ಇದ್ದರೆ ಕೆಳಗಡೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನತ್ಯ, ಧರ್ಮದಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಲ್ಲ ಏನ್ನುವುದನ್ನು ಜನಕ ಅರಿಯಬೇಕು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ, ಹಣವಂತರ ಕೈಕೆಳಗೆ, ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳ ಕೈಕೆಳಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ನಲ್ಲರುವ ಯಾವ ಟಾಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲ, ಹಣವಂತರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಅವರ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ನತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಅನತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈ ಪವಿತ್ರವಾದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನಡೆಸಿ

ತಕ್ಕ ಈ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೈತಿಕವಾದ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಜನತೆ ಕೂಡ ಲಘುವಾಗಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಇಡೀ ದೇಶ ಕಾಯುತ್ತಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಇರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಶ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಏನೂ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗೆ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲ ಬೆಲೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಂಥ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೊಹಮದ್ ಆಲಿ ಅವರು ಮೂರು ಕಾರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಸ್ವಂತ ಕಾರುಗಳಲ್ಲ. ಮರ್ಸಿಡೆಸ್ ಬೆಂಜ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟಿನ್ ಈ ಎರಡು ಕಾರುಗಳೂ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅಲ್ಲನ ಕಾರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇ ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಇವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಯಾಡ ಮೇಲೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಸಾರಿ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸ್ವಲ್ಪ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಮಿಷನರ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡಲು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಹೋದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರ ಸಂಗಡಲೂ ಮಾತನಾಡಲಲ್ಲ. ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಬಸ್ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಹಾರವಿತ್ತು ಎಂದು ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದರು ಎಂದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮೂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದರು ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲದೆ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—It is an allegation that he has not participated in the said meeting. He went to Madras but he failed to attend the meeting. Then why did he go? Had he no better business than to spend the money of the exchequer? He is not here now. I pity him.

ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲನ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ. ಈ ಎರಡು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 3.5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಗಳವರು ಕೊಟ್ಟ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೂ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೂ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಜನತೆ ಅದನ್ನ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅದರೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲ ಎರಡು ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ಸ್ ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲ ಟಾಪ್ ಹೆವಿ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ರಿಟ್ರೆಂಚ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಚೇರ್ಮನ್ ಸಾಹೇಬರು

(SRI H. N. NANJE GOWDA)

650 ಹೊಸ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನೈತಿಕ ಪತನವಾಯಿತು. ನೈತಿಕ ಪತನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರ, ನೀತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಟಾಪ್ ಹೆವಿ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ರಿಟ್ರೆಂಚ್ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ 650 ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಬೋರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಇವರ ಇರಾಜೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ, ಮಾಯಾ ಮಂತ್ರ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

1967ನೇ ಇಸವಿ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 720 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಒಬ್ಬರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಬೋರಯ್ಯ.—ಅದು ಸ್ಟಾಟ್ಯೂಟರಿ ಬಾಡಿ. ಇಂಟರ್ನರ್ ಅಫೇರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

SRI H. N. NANJE GOWDA.— You cannot shirk your responsibility. Your own Minister is the Chairman of this statutory body. You cannot express your ignorance on the floor of the House.

ಆಗಸ್ಟ್ 1968ರಲ್ಲಿ 720 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವನಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 1,600 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಕಾಂಪಿಟೆಂಟ್ ಪರ್ಸನ್ಸ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಫಿಲಪ್ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಖಾಲಿ ಇಟ್ಟು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದೂ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಬಾಬ್ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 6-7 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಆಗಿದ್ದ 306 ಜನರನ್ನು ರೀ ಇನ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರಿನ ಮೇರೆ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕೋರ್ಟು ಚೀಮಾರಿ ಮಾಡಿದೆ. ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ. ಮಾಡಿದ್ದರಮೇರೆ ಹೈಕೋರ್ಟು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮಹಮದಾಲಿಯವರು ಛೇರ್ಮನ್ ಆದಮೇರೆ ಸುಮಾರು 50 ರಿಟ್ ಪೆಟೀಷನ್‌ಗಳು ಹೋಗಿವೆ, ಈ ಅಂಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಇರಬಹುದು, ಒಂದೆರಡು ಇದರಲ್ಲಿ ವೆತ್ಯಾಸವಿರಬಹುದು. ಇವು ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದಿವೆ. ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದ 306 ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ 7 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಆಗಿದ್ದವರನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಜೇರ್ಮನ್ ಆರ್ಡರಿನ ಪ್ರಕಾರ. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅದರಲ್ಲಿ 250 ಚಿಲ್ಲರೆ ಜನ ಅವರ ಜನಾಂಗದವರೇ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮಹಮದಾಲಿಯವರು ಒಳ್ಳೆಯವರಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಿಜ. ರಿಟ್ರೆಂಡ್ ಆಗಿರುವವರ ಪೈಕಿ ಅವರ ಜನಾಂಗದ 250 ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಳೆಯ ಪಗಾರವನ್ನೆರ್ಲಾ ಕೂಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲವಾರು ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬಹುದು. ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರಲ್ಲ. ಅವರೇ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರಿ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. 50 ಥಾಸಿಸ್ ಬರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರು, ಶ್ರೀ ಜಯನಕೇರ ಎಂಬುವರಿಗೆ, ಬೊಂಬಾಯಿನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದರ ರೆಲೆವೆನ್ಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಬಂದು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬಂದುಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದವರು ರೋಯರ್ ಕೊಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡದೆ ಬೊಂಬಾಯಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಕಾರಣವೇನು? ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ.ಯವರಲ್ಲೇ ಬಾಡಿ ಬರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಅಗಿ 11 ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. ರೇರೆಂಡ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದರು, 7 ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸ್ಟಾರ್ಟರ್ ಇಲ್ಲ.

Sri K. H. SRINIVAS (Sagar).—I rise to a point of order, Sir. The hon'ble Member is addressing the members of the Treasury Benches directly many a time. He may kindly be directed to address the Chair.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Hitherto there have been many rulings on such a point of order. I request the Chair to direct the hon'ble Member to go through those previous rulings.

ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ 7 ಜನರಿರಬೇಕು, ಒಬ್ಬ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಥೇರ್ಡ್‌ಮನ್ ಸ್ಪೆಷರ್ ಆಗಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಮಿತ್ರರು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದರೂ ಇಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದರ ಅರ್ಥವೇನು? ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವೇ ಇದು ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ನೈತಿಕಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(MR. SPEAKER in the Chair)

ಸೆಕ್ಯೂರ್ಡ್ ಡೆಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅನ್‌ಸೆಕ್ಯೂರ್ಡ್ ಡೆಟ್ಸ್ ಎಂದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಇದೆ; ಸೆಕ್ಯೂರ್ಡ್ ಡೆಟ್ಸ್‌ಗೆ 12 ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಇದೆ unsecured debtsಗೆ 18 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್‌ಬಡ್ಡಿ ಇದೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಳೆದು ನಮಗೆ 60 ಲಕ್ಷವೋ ಏನೋ ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಆದಾಯ ಬರುವುದು. ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವಿಲ್ಲದಿರುವವರು, ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅರ್ಹತೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವವರು ಅಡಳಿತ ನಡೆಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಕಾನೂನಿಗೆ ಬೆರೆಯಿಲ್ಲ, ನೈತಿಕವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ತರೆ ಏನೋ ಜಾಸ್ತಿ ಇವೆ, ಆದೂ ಕಡಮೆಯಾಗುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ, ತರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವರೆಗೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ದೇಶಕ್ಕೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇರುವ ನಿಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಆಫ್ ಕನ್‌ಷ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಎಂಬುದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಪಾಲಿಸಿ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ಸ್ ಕಳಿಸಿದೆ, ರೂಲ್ಸ್ ವಗೈರೆ ಮಾಡಿದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ, ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಕೂಡ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 50-51ನೆಯ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಸೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ಕನ್ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಗುಡ್ಸ್ ಎಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ದರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಆರಾಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಅದನ್ನು ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಬದಲು ಇವರು ಟೆಂಡರ್ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 350 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆಯೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗೆ ಬೆರೆ ಇವ್ವರೆ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಡಳಿತ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಸರಕಾರದ ಡೈರೆಕ್ಷನ್‌ನನ್ನೂ ಮೀರಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಆ ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಆತ್ಮ ಎಂಬುದು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆ ಇದೆಯೇ ಅಂತ ಹೇಳಿ ತಾವೇ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ದೇಶ ಇವತ್ತು ಎರಡನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬಹುಶಃ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ತಾವು ನಕ್ಕರೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲಾ ಅದು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಿಗರ್ ಅಲ್ಲ, ಫ್ರೀ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತಾ, ಇರುವ ನಕ್ಕರೆ ಅದು, ಅದನ್ನು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಳಸತಕ್ಕ ನಕ್ಕರೆ ಅದು ಅಲ್ಲ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, I am very sorry the Hon. Minister has misinterpreted my statement. What I said was that sugar is being allotted to the Consumers Federation. If you have got anything to say to the contrary prove it. I have got evidence to prove that.

Sri K. H. PATIL.—Is it the allegation of the Hon. Member that there is a clique in the Government?

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Yes. That is why I am telling this Ministry has appointed a Chairman who comes once in three months to Bangalore. He is a Taluk Development Board President and he is paid a salary of Rs. 1,000 per month and more.

Mr. SPEAKER.—Sri Nanje Gowda, may please continue his speech.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಈಪೊತ್ತು ಜನತೆ ಎರಡನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅತ್ಮಗೌರವ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದು ಇದ್ದರೆ, ಅವರಲ್ಲ ಹೃದಯ ಪರಿವರ್ತನೆ ಅನ್ನುವುದು ಏನಾದರೂ ಆಗುವುದು ಇದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಕೊಂಚವಾದರೂ ಸೆನ್‌ಸಿಟೀವನೆಸ್ ಇದ್ದರೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟು ಮತ್ತು ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಅಗಿರತಕ್ಕ ನಾನಾ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತಾವಾಗಿಯೇ ಅರಿತುಕೊಂಡು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಳಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅವರಾದರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಜನ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಡೆ ಆ ಕಡೆ ಎಂಬ ಭೇದಭಾವ ಇಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಕೊಕ್ಕೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Before hon. Member Mr. Channabasappa begins to speak, I want to make one request to him. I know the hon. Member has the capacity to make lengthy speeches. But I would be very happy if he were to make a short speech bringing out all his arguments.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir, if I were to be a lawyer like you I think I could have done that. But I am sorry that I have not been a lawyer. Therefore, I would take a little more time to make clear my views on this issue before the hon. Members of this House and others outside this House.

Mr. SPEAKER.—Hon. Members are requested not to address their arguments to the public outside but to address them only to the Members within the House.

† Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Mr. Speaker Sir, the no-confidence motion that has been Tabled by my hon. friend Mr. Shivappa stands on quite a different footing than the no-confidence motions that were Tabled many a time age. The present no-confidence motion is an off-spring of the situation that arose when an adjournment motion was moved. If

probably the Hon. Speaker had admitted that adjournment motion, the need for a no-confidence motion would not have arisen. Whatever that be, the no-confidence motion to-day as is already stated, Sir, is the climax of the acts involving moral turpitudes by the Government of Mysore. Sir, the actions of the present Government, headed by my hon friend Sri Veerendra Patil, and the previous Government as being questioned on various grounds all these years and was alleged on many an occasion with facts and figures that the present Government as also the previous Governments were in the hands of a few contractors and they were responsible for acts of moral turpitudes. For instances the Sharavati deals are there involving nearly 1·25 crores. Hon. Members especially on this side, have brought to the notice of the Hon. Chief Minister and also the other Ministers that here are the acts of moral turpitudes and requested them to hold enquiries on those matters But the reply was that if Members had any material for proving these charges, then they would hold an enquiry. Unless an occasion is created for proving those acts of moral turpitudes how is it possible to prove the charges ? Even yesterday, Sri Nijalingappa, the former Chief Minister and the present hon. Member of this House was not tired of making mention in Uttar Pradesh to a charge made by my friend Mr. Charan Singh that if the allegations are going to be proved he had no objection for an enquiry.

4-00 P.M.

Can anybody prove unless an opportunity is given to adduce evidence ? Here is a case in which proof is forthcoming today ; when the Hon. Sri K. Hanumanthiah tabled a motion about acts of moral turpitude in respect of Sri Nijalingappa and he urged that an enquiry should be held, what was the result ? In the AICC, Sri Hanumanthaiya had to face disciplinary action for tabling that motion. This is the case not only here, but it is found all over India. Whoever says you have not done things according to law, you are doing illegal things, you are misusing power, will be called upon to face an enquiry. Poor man Sri K. Hanumanthaiya had to face disciplinary action for the fault of saying that there are so many allegations. Why don't you go before a judicial authority and prove your honesty ? All these years, this Government and the previous Government somehow adopted what is generally called a Dabavane attitude and by making use of Dabavane section as I call it. Now this observation of the Supreme Court in this case of disposal of contract shows that all their arguments falls to the ground. Here is a case where the Supreme Court has made an observation of a very serious nature. It says that it is rather surprising that the Government acted so hastily in issuing licences to respondent No. 4 in whom they are supposed to have been interested. It is not also clear how this Government could issue licences to 1168 shops in a single day. It was obviously intended to prevent the opponent from going and getting a stay order of he High Court. This uncharitable haste on the part of the Government

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

indicates that there is something behind it. The last sentence of the judgement reads :

"There is ground for suspecting that the Government was favouring respondent No. 4."

Now I ask whether there is any member on the Treasury Benches or any Hon. friend on the other side of that Bench or anybody in this country who can defend these friends aganist these allegations? I am sure I have got a good number of honest friends here and I ask Mr. Rajasekhara Murthy, Smt. Nagarathnamma and others—can anybody with a conscience defend these persons? Many people have got conscience and a few might have lost it.....

SRI D. M. SIDDIAH.—The hon. member cannot call Smt. Nagarathnamma as his friend.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I am asking my friend Sri K. Puttaswamy to tell me whether he still is of the opinion that Government has acted correctly? So Sir, this is an act which involves serious consequences. Lord Profumo made a false statement on the floor of the Parliament and he had to resign. Not only he resigned, but the entire Mcmillan Ministry also had to resign.

MR. SPEAKER.—It is not correct. He only resigned, and not the entire Ministry.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Well Sir, I stand corrected.

MR. SPEAKER.—That does not affect his argument. The member may proceed.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—One statment by the Minister cost his ministry. But here every time you are speaking falsehood, you show us the majority on this side and say that Channabasappa is speaking with political motives. Here is a case wherein it is not myself; it is the highest judicial authority in the country, the Supreme Court has held that there are grounds to suspect the *bona fides* of the Government. You may say that they have not made any positive statement that Government is corrupt. But they have said that there is material enough to say that Government has favoured a single contractor and that it involved a transaction costing ten lakhs of rupees a month *i.e.* 120 lakhs per year. You cannot question the Supreme Court Judgement. You cannot say it is not correct.

SRI K. PUTTASWAMY.—Even if it is so; it is possible to question.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—Why have you not done that when your conduct has been questioned? Why does a person show some consideration to an individual contracter? It may be he is his friend; it may be that he is a community man or it may be that he is interested in so many other ways or there may be so many other considerations. Whatever it be, I am making a specific chorge. The fact

remains that you favoured Respondent No. 4. Now I ask you, Sir, is this a case which can be decided just by a show of hands on the other side, or is it a case where you yourself will have to realise that we have been found fault with and our *bona fides* questioned and therefore, we are unfit to be in office? Shall I expect you to rise to that standard? I expect at least Mr. Panchagavi will say that, Smt. Nagaratnamma will say that. There are so many other friends also in the treasury benches with whom I have worked for years and years. I do not know why they are keeping quiet now! You are all persons who are honest and your *bona fides* are subject to doubt according to this judgement. There is a suspicion. Now Mr. Puttaswamy will you please tell me. You were my colleague...

Mr. SPEAKER.—Hon. Member should always address the Chair.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am sorry Sir. Through you I ask him whether he still feels that the Government should continue in office when the *bona fides* are questioned? I have very great respect for Sri Puttaswamy. He will say that.

(turning towards Sri Shivappa)

The only thing is, you have to assure him a Ministry.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I think Sri Channabasappa should not indulge in cheap platitudes.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am not indulging in cheap platitudes. I am demanding your resignation on this issue. What do you say?

Sri S. V. AGNIHOTRI (Dharwar-Rural).—On a point of order Sir. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಈ ನಥೆಯೊಳಗೆ ಕ್ಯಾನ್‌ವಾಸ್‌ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ಅವರು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The hon. friend must know that Channabasappa conveys views from front side and not from back side. Do you say "friends, you please resign". I know the hon. member Sri Agnihotri is a straightforward man, a firm man and a man who is capable of rising to the occasion and call upon the Chief Minister to resign.

Well, Sir, this is about the contract upon which there has been a Supreme Court Judgment. Now, Sir I only refer to what happened in the last session. The Chief Minister called upon me to submit my assets and liabilities and he also published that I refused to give him the assets and liabilities. Nothing can be more incorrect or false than this.

Mr. SPEAKER.—Hon. Member should not say 'false'.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Yes, Sir, incorrect or untrue, deliberately untrue.

Mr. SPEAKER.—That is also wrong. The hon. Member should not attribute motives to each other.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am saying it deliberately. It is deliberate untrue statement that he has made. I have not written saying that I refuse to give him statements. On the 5th July I have written to him For the benefit of this House I am disclosing this letter. I read it :

" Dear Sri Patil,

> Please refer to your letter and that of your predecessor's letter dated 8th April 1968 requesting me to disclose assets and liabilities since 1947.....All actions of the Government should be based on the rule of law and have a definite purpose. In your communication you have communicated neither purpose.....Please let me know the purpose for which you are calling for this information and the constitutional or legal authority...the constitutional or legal authority under which the agency has to function. Kindly arrange to furnish this information as early as possible in order to enable me to reply to your communications."

Does this mean by any stretch of imagina ion that I have at the back of mind not to give my assets and liabilities. I have called the Chief Minister to show me the relevant clause empowering him to do so and what action he is going to take and what are the constitutional powers. He has kept quite and the most interesting part of it I will disclose because these are all acts of moral turpitude. He writes to me on the 13th September 1968. He has signed on the 12th when the Assembly was in session. Here you will kindly remember that your goodself and the Chief Minister were pleased to visit me in the hospital on the 11th of that month. On the 11th night you will bear witness that your goodself and the Chief Minister visited me in hospital when I was laid up with illness. On the 12th the letter is signed and on the 13th it is posted to Nandinathapur saying that if I do not reply by 16th or 17th it will be deemed as refusal. In all humbleness I ask, can there be a more disruptive act than this? Now, I do not want to say anything more. I may humbly submit to say the least, very unfair knowing fully well that I was in the hospital. knowing fully, well that I was in Bangalore, the letter was posted to Nandinathapur. How could I send the reply when I was in the hospital at Bangalore? I wanted to table a privilege motion but I did not want to get into war with him then. By tabling a privilege motion and getting it admitted, I did not want to cross with you and I thought I could take some other occasion.

Another wonderful thing is, on the 21st September he writes another letter and it is in answer to the letter I had written previously.

> " I have received your letter of 15th July. You will kindly recall that my predecessor Sri Nijalingappa had in deference to the wishes of the Assembly members made a statement on..... In consequence there of.....I feel that there is hardly any necessity for me to deal with any points raised in your letter."

I have raised certain constitutional points and requested for clarification so that I might co-operate with him. This letter comes to me on the 21st while he published the list on the 19th itself. These dates are important. Why I drew the attention of the House to show how the Government is functioning. The Government has to no conscience and has no respect for rule, regulation or others' conscience. They are only interested in strengthening themselves for votes. If these matters are not matters of moral turpitude, what else are they? More important than this, why have you asked for assets and liabilities? I was one of those in the Congress much before you joined Congress.

I have been in office much before you entered office and I have said umpteen times on the floor of the House and elsewhere that any enquiry against anybody I would welcome and that first it should start with me. You have no power. What powers have you? What have you done? You have not appointed an agency. If a commission of enquiry had been appointed under the powers vested in the Government and if it had been called upon to assess the liabilities and assets of so many people who have been in office since 1947, something would have come out of it. What is the use of saying, "You give power". What else you can do? You are as much helpless as anybody else in this House unless you appoint a commission of enquiry. When Sri Hanumanthiah was charged with some misdeeds in regard to the construction of Vidhana Soudha, straightaway he accepted a judicial enquiry. But you are saying; "You prove to me". What kind of proof you want? Proof is there. Are you not bound by your own word to appoint a judicial enquiry to go into the material made available by the Supreme Court? If you stand by your word, if you have any respect for rule of law, straightaway I call upon you to appoint a commission of enquiry to assess the value of the materials that the Supreme Court has made available to us and come to a correct conclusion. If you say that the Supreme Court judgement is not sufficient to debar you from holding any office of responsibility, you appoint a commission of enquiry.

Another point arising out of the Supreme Court judgement is the Divisional Commissioner's orders. The Divisional Commissioner knew fully well that he had no powers under the excise rules to cancel the contract. A person who has gone so deep as to assess every word, full stop and comma in regard to all the rules, can you say that he is ignorant of the rules? He knew he had no powers but still he exercised the powers that did not exist. What did the Government do to punish him or to call him to order or to say that he has over-exercised or under-exercised his powers? These specific points should be answered because you are a part to the Divisional Commissioner's action. You have kept quiet without taking any action against the Divisional Commissioner, particularly on an important matter which ruins a man or undermines the interests of so many people in this country. He cancelled the contract but why did he not confiscate Rs. 40 lakhs that were already deposited? All these things clearly show that there is something behind his actions. The

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

Divisional Commissioner could not have acted unless there were extraneous forces operating on him. Having been in office for quite a long time, I know who is who. I know that the Divisional Commissioner is a man made of still calibre. He thinks ten times before doing anything wrong, but what can he do ? He has got his wife and children to protect. If an officer is to suffer like this in this administration, woe be to this administration; this administration should go forthwith. If responsible officers are to be tutored and called upon to do something which they should not do, I ask the Excise Minister and Chief Minister, "Is it fair that an officer of that status should be reduced to this awkward position of being debated upon on the floor of the House ?" Many of our senior officers are very very capable ; they are men who can guide the affairs of the contry who can tutor you according to law and guide you how to administer the country. If you people begin to tutor them, what is it that they can do ? This judgement is sufficient to prove that your friends on the other side, *not all of you, have been playing this game right from 1959*. I have warned you in season and out of season that this is not fair and you should not do this. you treated us with utmost contempt and have the guts to say that this is Goebell's propaganda. This is the climax of your *karma kanda* if I may say so. Day before yesterday there was a big row in this House about the conduct of an officer and you pleaded, "Here are the rules and what am I to do ? These rules are man-made. If the rules are insufficient to punish a dishonest officer, did you ever come before the House asking for more powers to deal with such an officer ? What prevents you to change the rules ? Why do you come and plead like an ignorant man ? After all, rules are made by us and if they come in the way of giving justice or implementing the rule of law, it is up to you to come to us and tell us that you want the promulgation of an ordinance for this purpose. You have not done that and hereafter I expect you not to plead that inability. I remember your predecessor has stated on 18th Junuary 1964. ಏನು ಮಾಡುವುದು, ಆತನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ ಹೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು, ಆತನ ಕೈಲು ಕೂಡ ಮುಟ್ಟಲು ಈಗಿರುವ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆನಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. Well, if a Chief Minister, a man of your status, armed with supreme power to deal with corrupt men, says in an open meeting "I am helpless to punish dishonest officers", do you think he can carry on the administration ? This is not the way to administer. You can go through your files and you will find that there have been occasions when I have dealt with proverbially corrupt men.

There are men who can deal with such people and for that no rule or regulation is necessary. All that is required is the Government should make up its mind. Have you made up your mind ? you can ask the Law Secretary, and he will point out, how a person, who is unwanted by Government, if he has completed 50 years of age or 25 years of service, can be made to retire straightaway without giving him an opportunity to hear him.

4-30 P. M.

Sri K. PUTTASWAMY.—Yes, that has been done.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Sir where there is a will there is a way. If you want to take action there are ways to do it. But all that is required is you must know that you are sincere about it. If you are sincere about it then there is no worry. In fact we have in Mysore very efficient officers, and Mysore is reputed for very efficient officers who can make you an efficient Chief Minister. Unfortunately in this Country you are creating problems for the officers.

I do not want to go into the question of Sharavathi and Krishna projects. The Hon. Chief Minister has made different statements to mislead the House. The Hon. Chief Minister has stated that after implementing 18 projects, this State has still 176 TMC ft. water in Cauvery. Can there be any worse statement than this ? It is in the proceedings. I have had it here. Sir, here is a Chief Minister who says that even after implementing so many projects we are still having 176 TMC ft. water available, and Mr. Channabasappa is making a big fus about the whole thing. It pains me to say Sir, that it is a political exploitation and you are misleading the country. Yesterday, while we were at a meeting it was told that even 45 TMC ft of water is not available. Then where is this 176 TMC ft ? Why should he make false statements to mislead the House? The other day he stated that in 1963-64 the second stage of Nagarjunasagar had already been commenced and you come here and say on the floor of the House that even the first stage of it has not been completed. Even to complete the first stage several crores are required. Therefore why does the minister take recourse to make incorrect statements and mislead this Hon. House and the Country ? In Sharavathi your officers made out a case that 1 crore 28 lakhs of rupees were misused What did he do ? He asked me to give him proof for that. You appoint a Commission of Enquiry; I will give the proof. With these drawbacks how long can you carry on the administration ? I ask Sri Rajashekara Murthy and Sri Appanna also—they are all my good neighbours. My only appeal to all of them is that as good congressmen who are to speak truth and truth only and they are those who have great respect for Gandhiji and the Gandhian ideals, they should speak the truth. Sir, this is not a matter which has got to be settled by mere show of hands in my opinion. But this is a matter which involves of moral turpitudes. The country is looking at us. They want to know what we are doing. What Sri Sogi and Sri Boriah are doing here ? The country is looking at all of us. That is truthfulness. Ministries may come and go. That matter little in this country. But if truth is suppressed the country will go to dogs. After all the Ministers come and go ; the Chief Ministers come and go. If domocracy is to survive and function successfully, please for heaven's sake look to your own conscience and find out whether this Government has not been a partisan to one of the contesting contractors indicating thereby that you are subjected to acts of nepotism

(SRI H. M. CHANNABASAPPA)

and for some kind of benefit. If you are not satisfied you appoint a Commission of Inquiry to enquire into all acts of omission and comission. I think that is the only right and real way. If you come out successfully in that, I will be the first man to vote you as the Chief Minister. I will hail you as the Chief Minister. I have no axe to grind except safeguarding the true interest and good administration in the country. Therefore, I would appeal to you let this not be taken as a mere argument, sponsored for the purpose of condemning an individual. I have no quarrels with any individual here. I only have quarrels with every corrupt man. I do not want to punish this country with corrupt administration. I do not want this country to suffer the evil effects of corruption. Therefore, I would appeal to you Mr. Chief Minister through the Hon. Speaker, to make up your mind on this issue which questions your *bona fide*. He can rise to the occasion and say that I resign from this office on account of this.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪ ನವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

"This Assembly has no confidence in the Council of Ministers headed by Sri Veerendra Patil."

ಅಂದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಠರಾವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಠರಾವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರ ವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈಗತಾನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕೆಲವು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಠರಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಕೊನೆಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಯೋಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಆ ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರೆ, ಅಥವಾ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಚಾರ್ಜುಗಳು ಪ್ರೂವ್ ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀರ್.— ನೀತಾವಾತೆಯ ಪವಿತ್ರತೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕವಾಗಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಎರಡು ಮನಸ್ಸು ಇದೆಯೆಂದು ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶರಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ, ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗಳ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಈಗ ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತಿನ ಠರಾವಿನ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಈಗತಾನೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಮಾತ್ರ ಹೊಸ ವಿಚಾರ. ಈಗಿನ ಠರಾವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲೇ ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಅತುರದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ತಂದು ಈಗ ಕಮೀಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಇವರಿಗೆ ಎರಡು ಮನಸ್ಸು ಇದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇರಲಿ, ತಾವು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ. ನಮಗೆ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ :

"It is rather surprising that the Government acted so hastly and issued licenses to Respondent No. 4 on or about Sep.ember 18."

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಂಶಯು ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಂಶಯವಲ್ಲ, ಆಶ್ಚರ್ಯ.

"It is not quite clear how licences in respect of 1,168 shops could be issued on a single day."

ಅಂದರೆ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ 1,168 ಷಾಪ್‌ಗಳಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು. ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

"There is ground for suspecting that the Government was favouring respondent No. 4."

ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ರೆಸ್‌ಪಾಂಡೆಂಟ್ ನಂಬರ್ 4 ಎಂಬುವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಲುಮೆ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಅಂದಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ಕಡೆಯವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಪಕ್ಷಪಾತ ವಹಿಸಿದೆ ಎಂದು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಂದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆಯೇ? ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇರಾಖೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

Sri S. SIVAPPA.—I draw the attention of the hon. Member to the Rules of Procedure. There can be no vote of No-confidence against a single Minister. Only against the Council of Ministers.

Mr. SPEAKER.—The hon. Member may reserve his comments to his reply at the end.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಗಳು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ರೆಸ್‌ಪಾನ್ಸಿಬಿಲಿಟಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತಪ್ಪು ನಡೆದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಆದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಆ ಕಡೆಯವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

Sri B. P. GANGADHAR.—The responsibility of the Minister is joint and several—it is collective responsibility.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಆದರೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ.....

Sri S. SIVAPPA.—I invite the attention of the hon. Member to the rules. A no-confidence motion cannot be moved against an individual member.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರನ್ನು ನಾನು ಓದಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ರೂಲು 153ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ :

> "A motion expressing want of confidence in the Council of Ministers may be made subject to the following restrictions, namely..."

ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರಷನ್ ಇದೆಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೋ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇರತಕ್ಕ 29 ಜನರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೋಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಅಥವಾ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯುವುದು ಎಂದರೆ ರೂಲ್ಸು ಪ್ರಕಾರ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ದಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತಂದಹಾಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿಯುವುದು ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಮಿನಿಸ್ಟರು ಎಂದು ಇರಕೂಡದು ಎಂದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಹೇಷನ್ಸ್ ಎನ್ನುವುದೇ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳುವಾಗ ನಾವು ಏನೇನೂ ಹೇಳದೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ತಾವೂ ಕೂಡ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಎಂದೇಕೆ ತಂದು ಇವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜುಗಳು ಬಂದಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಆದರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಂದರೆ, ಆಗ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುವ ತರಾಷನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಇವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್‌ನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಅವರು ಇದನ್ನೆರ್ನಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಪು ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಮಾಡಲೂ ಅವರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿಚಾರ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಹೇಳಿರುವ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಿಂಗ್ ರಿಫರೆನ್ಸ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಏನಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಇಷ್ಯೂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಹೀಗೆ ಮಾನ್ಯ ನಂಜೀವರೆಡ್ಡಿಯವರು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಆಗ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಫಿಡವಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಾರ್ಜುಗಳು ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಚಾರ್ಜುಗಳಿಗೆ ಕೌಂಟರು ಅಫಿಡವಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಕೆಲವು ಚಾರ್ಜುಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟುದರಿಂದ ಅವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಎಂದು ವಿವರಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಯಾವ ಇಷ್ಯೂಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಫ್ರೇಂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮೆಟೀರಿಯರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಾನೂ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿರುವ

ಎವರಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ 9ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೂಮಾರೆಡ್ಡಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಐಟಂ 30, 31 ಮತ್ತು 32ರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

> " I believe that the 3rd respondent has passed the said order in quick succession to favour the last year's contractor whose tender for this year had to be rejected."

ಕಮಿಷನರವರು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಅತುರಾತುರವಾಗಿ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರವನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ನವರು ಹೇಸ್ಟಿಯಾಗಿ ಲೈಸನ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪಾಸಿಗ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಮಾತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. 30ನೇ ತಾರೀಖು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟು ಬಂತು. ಇದು ಬಂದ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಲೈಸನ್ಸ್‌ನ್ನು ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಇದೇ ರೀತಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಆರ್ಡರಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾಪಿಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ಲೈಸನ್ಸ್‌ನ್ನೂ ಬೂಮ ರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. 5-12-68ರಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರು ಬಂದಕೂಡಲೆ 8-12-68ರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದನ್ನು 9-12-68ರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗುವಾರದು. ಹಿಂದೆ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದರು ಎಂದರೆ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರಾದವರು ಅತುರಾತುರವಾಗಿ ಇನ್‌ಫ್ಲಿಕ್ ಸಕ್ಷೆಷನ್ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಇರಬಹುದೋ ಏನೋ ನಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲ ಎರಡು ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. The effect of precipitate action. ಎಂದು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರವರ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕಾಮೆಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿವ್ವಾರೆ. Having regard to the fact that the appellant had already deposited 40 lakhs the Divisional Commissioner, Gulbarga acted rather harshly and hastily in cancelling the order. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ Precipitating hasty action ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

5-00 P.M.

ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. There is ground for suspecting that the Government was favouring respondent No. 4 ಆದರೆ ಅವರು ಡೈರೆಕ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. "We suspect" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವರ್ತನೆ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಒಂದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೇ ಆಗಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇ ಆಗಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ನಾನು ಎಲ್ಲೂ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕಳ್ಳ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ತೀರ್ಮಾನ ನೇರವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಎಂದು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಡ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನಿರಿ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು. ಶ್ರೀ ಟಿ. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಅವಾದನೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಟಿ. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಆಗ ಪ್ರೈಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೇ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ಅವನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಒಂದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಷನ್ ಸೆಟ್‌ಅಪ್ ಮಾಡಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಂಡಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲ ಆದರೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿದ್ದುದು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿಯವರು ನೇರವಾದ ಯಾವ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು "The Secretary under him did not guide the Minister or the Minister allowed the Secretary to mislead him" ಎಂದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂರವರ ಅವಾದನೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಅವರೂ ಕೂಡ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಶ್ರೀ ಭೂತಲಿಂಗಂರವರ ಅನಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ಎಂದು ಮೊನ್ನೆ ನಾನೇ ಆ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಸೆಟಅಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್ ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. The no-confidence motion in my opinion is probably too premature but Ceaser's wife must be above board. ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯೇ ಆಗಲಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಪ್ರಮಾಣವಚನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬಂದರೆ ಆ ಶಂಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂಥ ವಿಷಯ. ಇನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇತರರು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಶಂಕೆ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಪಾರ್ಷಿಯಲ್ ಚಾರ್ಜ್ ಆಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಈಗೊತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು ಸರಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಏನು ಎಂಬ ತಿಳಿಯದ ಹೊರತು ನಾವು ಏನು ಹೇಳುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕಮೀಷನ್ ಆಫ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಏನಿವೆಯೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಮಿನೆನ್ಸರೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೋ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವೂ ಸಹ ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿತ್ತಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಬಹ್ಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೂ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಇದು ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಪಾರ್ಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಗಬೇಕ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಗೌರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಕ್ಟ್ ಏನು ಇದೆ ಎಂದು ನಾನೂ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಾದರೂ ಆಗಲಿ ಈ ಒಂದು ಇಂಪಾರ್ಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಗ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ತಂದಿರುವ ನೋ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಮೋಷನ್‌ನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಗೊತ್ತುವಳಿಯ ಮೇಲೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಎತ್ತಿದಂಥ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಇವರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಏನು, ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕರ್ಮಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧೀಕರು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮೊದಲನೆಯದು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಸೂಚನೆ ಬರಬಹುದೇ ಎನ್ನುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು ಅದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತು ರಫರೆನ್ಸ್ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಬಹುದು; ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ವಿರುದ್ಧ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಬರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ಆ ಸೂಚನೆ ಅಂಗೀಕೃತವಾದರೆ ರಾಜಿನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಪದ್ಧತಿ. ಮುಖರ್ಜಿ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರೊಸೀಜರ್

ಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ತಂದಿರುವ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಗೊತ್ತುವಳಿ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯ. ಇದನ್ನು ತಾವೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡನೆಯದು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮೇಲೆ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅವರು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದೇ. ಈಗ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ತೀರ್ಪನ್ನು, ಹೈಕೋರ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತೀರ್ಪನ್ನು, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವಾದ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಒಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ ಮಾತು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ನೀತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸಭೆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಬಾಡಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡತಕ್ಕ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಅಥವಾ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಖಚಿತವಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಪಡುವಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂದರೆ ಆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ? ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೀವೆಯೇ? ಅವರ ಎಮರಿಗೆ ಇದ್ದಂಥ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಶಯ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೊರತಕ್ಕುದು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಷ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ನಾಳೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರೂ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವೇ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಮುಂದೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಅಂಥ ಯಾವ ತರಹ ಹೇಳಿಕೆಯೂ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹದಿಂದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುವಂಥ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದು ನಾವು ಮಾಡಿದಂಥ 1965ನೇ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸಭೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರು ರೂಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ರೂಲ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಲಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಬೇಕು? ಲಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಏಕೆ ಬೇಕು, ನೀವೆಲ್ಲ ಏಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೂಲ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿ. ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಲೇಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ಕಮಿಷನರ್ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟ್ ನಂಬರು 3 ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್. ಅವರು ಅವಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಅಫಿಡವಿಟ್ ಹೇಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ : The Divisional Commissioner is *de facto* person who is carrying on the business of the Government on the policies laid down by the Government. ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇರೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರು ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾಯಿದೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ತಪ್ಪು ಸರ್ಕಾರವ್ದು ಅಲ್ಲವೋ! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಈ ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆತವಾಗಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಇದ್ದುದೇ. ಎಕ್ಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್, ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿಡ್ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ರೇ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯೂ ಬಿಡ್ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಖಿಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳ ಮೇರೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಮೇರೆ ನಿಂದ ಹರಾಜನ್ನು 1966 ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡುಬಂದರು. ಅಂಥ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ರಾಭವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬುಯುನುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣವರು ಕೆಲವರು ಸೇರಿ ಮಾರುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಪಡೆದು ಉಪಜೀವನ ಸಾಗಿನುವವರಿದ್ದಾರೆ. 1966ರ ಮೇರೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಅಬ್ಕಾರಿ ಬಾಬಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಮೇರೆ ಹಿಂದಿನ ಫೋರಣ್‌ಯಲ್ಲೇನು ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸಿದರು, ಅವಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಇಂದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲರುವ ಜನರಿಗೆ, ಇದರಿಂದ ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಟೆಂಡರು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಟೆಂಡರು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅಕ್ಷನ್ ನಡೆಯುವುದು. ಟೆಂಡರ್ ಮಾಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟೆ ಈಗಿಲ್ಲ 1168 ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಅಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಟೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮನುಷ್ಯ, ಅತನು ಒಂದೊಂದು ಅಂಗಡಿಗೆ 500 ಅಥವ ಐಷ್ಟೋ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. 6 ತಿಂಗಳ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಡಿಪಾಜಿಟ್ಟನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸತ್ಯಾಂಶವಿಲ್ಲದಿರುವ ಯಾವುದನ್ನೂ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. 1966, 1967 ಮತ್ತು 1968ರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷನ್ ಆಗುವಾಗ ಡಿ.ಸಿ. ರವರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ. ಫೋನ್ ಮೂಲಕವೋ, ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಮೂಲಕವೋ ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಡಿ.ಸಿ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವದವರು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟೆ ಹೊದಲು ಮಾಡುವುದು, ಆನೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾಡುವುದು, ನಂತರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಾಡುವುದು, ಅನಂತರ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆ ಕೂಡಿಸುವುದು ಇದೆ. ಇರಲಿ. ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅವಕಾಶ ವಿರುವಾಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಣವಿರುವವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪಡೆಯುವರು. ಇವೆಲ್ಲಾ ನಾಟಕ. ಟೆಂಡರ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರಕಾರ ಕರೆಯುವುದಿದೆ, ಟೆಂಡರು ಹಾಕುವವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರು ಅಥವ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರ ಹೇಳಿದಷ್ಟು ದುಡ್ಡಿಗೆ ಹಾಕುವವರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, 500 ಎಂದು ಹಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದು ನಾಟಕ. 500 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ 600 ಹಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಹೀಗೆ ನಾಟಕ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಯಾರಿಗೋ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲರುವ ದುರುದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸರಕಾರದ ಕೋಟ ಪ್ರಕಾರ ಸೇಕಡ 10 ಎಂದರೂ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬರುವುದು. ಅವರು ಎರಡು ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ

ಸಾಕು. ಹಣ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಬಡವರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ತಂದು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಬರೇ ರಾಭ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. 1967ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ಇರಬಹುದು, ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ವಿಶ್ವನಾಥರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಕರ್‌ಮಂಕರ್ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಡವರಮೇಲೆ ದಯೆ ಇಡಿ. ಕಚ್ಚೆವ್ಯೆಜ್ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ಆಕ್‌ಷನ್ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ಅವರಿಗೆ ರಾಭ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದವು. 20 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಸೇಕಡ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಫೈನಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಈಗ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಟ್ಟು ಸೇಕಡ ಹತ್ತರಷ್ಟನ್ನು ಆ ವರ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಾಯ್ತು. ಕಡಮೆ ಬಿದ್ದರೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವಕ್ಕೆ ಮೂರು ಜನರೂ ಒಪ್ಪಿ ಬೇಕಾದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವು. ಆ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೊರಟುಹೋದೆವು. ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಕ್‌ಷನ್ ಆಯಿತು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಯಿತು, ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜೀಪ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಈ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ, ಟೆಲಿಫೋನ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಕಾಗದ ಪತ್ರ ನೋಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದು. ಜನರಿಗೆ ಆಡಲ್ಟರೇಟೆಡ್ ಸೇಂದಿ ಕುಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹೈಡೋ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 1967ರಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು, ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಹೈಡೊಕ್ಲೊರೈಡ್ ಬಂತು.

5-30 P.M.

ಆ ಲಾರಿಯನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಹಿಡಿದು ತಂದು, ಕೇನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವಾರ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಲಾರಿ ಬರುತ್ತದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಹೈಡೋ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಪೌಡರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಕುಡಿಸಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನಗತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಒಬ್ಬ ಟಾಡಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಇಂತಹ ಪೌಡರನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕೇಳಿದ್ದು ಇದೆಯೇ! ಆ ರೀತಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕುಡಿದ ಜನರು ಟಾಡಿ ಷಾಪ್‌ನಲ್ಲೇ ಸತ್ತುಹೋದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕುಡಿದವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೈಡೋಕ್ಲೋರೈಡನ್ನು ಎಕ್ಸೆಸೀವ್ ಆಗಿ ಹಾಕಿದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಕುಡಿದವರ ಕೈ ಕಾಲು ಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀನವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೈಡೋಕ್ಲೋರೈಡ್‌ನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವುದು ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ದುಡ್ಡು. ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ರಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೈಡೋಕ್ಲೋರೈಡ್ ಕೂಡಿಸಿದಂತಹ ಶೇಂದಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಧರೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಬನ್ನಿ. ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಆಗಲಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಮಿಕಲ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳುಹಿಸಬೇಡಿ, ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೆಮಿಕಲ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನರ್‌ನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವನು ಅಲ್ಲ. ಆಗ ತಮಗೆ ನಿಜಾಂಶ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಇದೇನೂ ಹೊಸ ವಿಷಯವಲ್ಲ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಇದು ಇದೆ, ಅವರಿಗೂ ಇದು ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರನಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಏನೇ ಆದರೂ ಕಡೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇವತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಪಾಪ್ಯುಲೇಷನ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಏರಿಯಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಮೇಯ ಏನು ಬಂದಿತ್ತು? ಎರಡು ವರ್ಷ ಮೂರು ವರ್ಷ ಗುತ್ತಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಟೈಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ವಾಗ್ದಾನಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಕ್ಕವನು ತಾತನಾಗಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊಮ್ಮಗನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾತ ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹಾಗಮೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಕ್ಸೈಜ್ ಕಮಿಷನರು ಅಂಡರ್ ರೂಲ್ಸ್ 3 ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಅದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಲಿಡ್ ಏಕೆಂದರೆ ತಾತ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದೇ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ತಾತನಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಬೇಕೋ ಅದು ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇನ್‌ವ್ಯಾಲಿಡ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾಡಬಹುದು, ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ಎರಡನೇ ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಅಶೋಕ್‌ಸಿಂಧೆ ಅಂಡ್ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಅವರು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಏನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಪಡೆದಿದ್ದರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಟಾಡಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 250 ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೂರ್ ಪೈಯಲೇಟ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜೂರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಡನ್ನೇ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೆರಡು ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಫೈಜುರ್ರಾ ಖಾನ್ ಅಂತ ಅನ್ನುವವರು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಭೂಮರೆಡ್ಡಿಯವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಕಚ್ಚಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಕ್ಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಅನಾಮಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಡಿವಿಜರ್ ಕಮಿಷನರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಆರ್ಡರ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಎಗೆನ್ಸ್ಟ್ ರಾ ಆಂಡ್ ಎಗೆನ್ಸ್ಟ್ ಪ್ರಾವಿಜನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಆಕ್ಟ್ ಅಂತ ಕೇಳಿ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅತನಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ರೂರ್ 17 ಸಬ್ ರೂರ್ 2ರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಹಿ ಏರ್ ಡಿಸ್ಯಸ್ ಥಿಂಗ್ಸ್ ಅಂತ ಇದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅತನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತಾಗುತ್ತದೆ. He is bound to act as per instructions of the Government. Otherwise how can he challenge the powers of the Excise Commissioner who is the higher authority? Is it not better for him to consider what powers he has? 17 (2)ರಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಳಿದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯ ಯಾವನಿದ್ದಾನೆ ಅತನಿಗೆ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜ್ಯೂಂ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರಿಂದ ಇದರಿಂದ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ? ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ತರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡೇ there are reasons to suspect ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರವೇ ಈ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದು.

ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಡಿಟೈರಾಗಿ ಓದಿದರೆ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದರೋ ಅದು 29 ಕ್ಕೆ ಏರಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾ-ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕ ಆರ್ಡರುಗಳಲ್ಲಿ 100 ಕ್ಕೆ 95 ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರಕ್ಕ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆ 4000 ಮುಟ್ಟಿದೆ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ. ಇಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ರಿಟ್‌ಕೇಸುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರೆವು. ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಅಷ್ಟು ಅಕ್ರಮವಾದ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರೂರ್ಸ್ 15 ಸಬ್ ರೂರ್ (2) ರಲ್ಲಿ;—

"A licence for sale under sub-section (1) shall be granted by the Deputy Commissioner if the sale is within a district, and by

the Excise Commissioner if the sale is in more than one district."

ಈ ರೂಲ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ಒಪ್ಪಿ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹರಾಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಹರಾಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವರು ?

"The State Government may authorise delegation by the Excise Commissioner or Deputy Commissioner to any person or classes of persons in such notification of any powers conferred or duties imposed upon him by or under this Act."

ಇಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸೈಜ್‌ಕಮೀಷನರಿಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವೇ ಬೇರೆ, ಡಿ.ಸಿ. ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವೇ ಬೇರೆ ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವೇ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ಕೈ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಡೆಲಗೇಟ್‌ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಅವರು ಯಾರಿಗೆ ಪವರನ್ನು ಡೆಲಗೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಡಿ.ಸಿ. ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರಕೂಡದು. ಆದರೆ ಡಿ. ಸಿ. ರೂಲ್ 5 ಪ್ರಕಾರ ಹರಾಜ್‌ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹರಾಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೇ ವಿನಾ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರು ಡಿ.ಸಿ.ಗೆ ಡೆಲಗೇಟ್‌ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಲೈಸನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವೆ ಸದಾಶಿವಪ್ಪನವರ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

"When auction is taken under rule 3, the Deputy Commissioner or the Divisional Commissioner as the case may be shall conduct auctions at the district or divisional headquarters and the revenue sub-divisions, etc., etc."

Only the Excise Commissioner is competent to issue licences for two districts.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಟ್‌ಫೈಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ! ಹೇಗೆ ಅವರಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಅವರು ಈ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಫ್ರೇಂ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು 2 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹರಾಜಿನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಾಶೀಲ್ದಾರರು ಮಾಡಬಹುದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕೋರ್ಟಿನ ತೊಂದರೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಈ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಕಲ್ಲನ್ನೆಳೆದು ಅವರ ಅನ್ನವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಲಕ್ಷಾಧೀಶ್ವರರನ್ನು ಬೆಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ರಾಜ್ಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಬೆಳಸತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ ಇದು. ಅಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ದಕ್ಷರಾದವರು ಬಂದು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲಿ.

Sri R. DAYANANDA SAGAR (Chamarajpet)—Rule 19 is not against.....

Sri M. NAGAPPA.—I will draw the attention of the hon'ble Member to article 164 of the Constitution. Under it, they are all jointly responsible to this House ; they cannot escape the responsibility. If one commits a mistake we take it that all have committed it. In view of article 164 it is not necessary for this House to say that A or B or C has committed an error ; the entire Government is responsible.

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—*Prima facie* it has to be proved.

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY (Malavalli).—A judical probe is necessary as suggested by the hon'ble Member Sri Devaraj Urs.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕಮಾಡುವುದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇನ್ನೇನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಮತದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ತಾವು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—As was agreed to earlier the debate should go on up to Six, including the reply by the Leader of Opposition. Now there are only 10 minutes to Six. The only alternative for me is to call upon the Leader of Opposition to reply.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂದುವರಿಸಿ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, we hope after the Hon'ble Leader of the House replies, the Leader of Opposition may not press for his reply. Only after the Leader of the House has replied ; the question of rep'y by the Leader of Opposition arises and not now.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, since this is a very important matter many members are yet to speak.

Sri K. H. PATIL.—I rise to a point of order. Sir, the hon'ble Member Sri Devaraj Urs was permitted to speak even though his name was not sponsored by the Whip. Now we have expressed our desire to speak on this subject and convince the hon'ble Chief Minister, we may also be permitted.

Sri S. V. AGNIHOTRI.—It is all your imagination.

Mr. SPEAKER.—I shall adopt the course which the House decides. Now Sri Patil has raised a question that Sri Devaraj Urs was allowed to speak at his own request. But that is not correct. It was done not only at the instance of the Whip but at the instance of the Leader of the House. Therefore I have not committed any breach of the convention. I am strictly following the order of names given by the Chief Whips on both sides.

Now the question is that both the discussion and Government's reply should be concluded to-day itself as was decided by this House. The Hon. Members have to respect the decision of the House. Unless we have a sense of discipline no democracy can survive. Now, I want to know from the Leader of Opposition and also from another hon. Leader Mr. S. Channaiah as to what should be done.

Sri S. SIVAPPA.—It is not yet Six O' clock Sir.

Mr. SPEAKER.—All-right, I shall call upon Sri V. N. Patil.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, this is a matter concerning nearly 2 crores of people and there cannot be a more important matter than this. Therefore I request that this matter should be taken up tomorrow also and more members be given an opportunity to speak.

Mr. SPEAKER.—It is left to the decision of the House. If the House is prepared to sit for another day to discuss this matter the Chair has on objection.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Sir, we can sit both in the morning and afternoon tomorrow.

Mr. SPEAKER.—The hon. Members should know that we have adopted the report of the Business Advisory Committee and it is a decision of the House that the discussion on this motion should conclude to-day itself.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ ಕೇವಲ ಕೆಲವರಿಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗ ಬಾರದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕಿ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಾದರೂ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಾಗೆ ತಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The House has adopted the report of the Business Advisory Committee. I have no powers to extend the time limit. If the House wants to extend the time, I can put that motion to the House.

Sri SHARAN GOWDA INAMDAR.—Sir, I want to draw your attention to the fact that the motion before the House is a very important one. It is not only a matter pertaining to the decision taken by the Supreme Court but so many other matters could be referred to in this no-confidence motion. To-day fortunately or unfortunately we lost some time. There are so many Members from our Party who have not participated in the debate. Only a few members have participated and they have enlightened the House regarding some facts regarding the decision of the Supreme Court. It is my humble request that though the Leader of the Opposition might have agreed to your proposal to sit till 6 O' clock to-day in view of the fact that so many members desire to express and bring out so many new points and enlighten the House and the country through this House in what way this Government has forfeited the confidence of the people in general? I request the Chair kindly to extend the time and give one day more and allow us to continue the debate tomorrow. We are prepared to sit in the morning at 8-30 A.M. and after that from 3 P.M. to 6 P.M. there could be another sitting of the Assembly.

6-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ಈ ಒಂದು ದಿವಸವೇ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮುಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Sri SHARAN GOWDA INAMDAR—So many times we agree to your proposal.

Mr. SPEAKER.—If the Leader of the House and the Leader of the Opposition agree to this proposal, I have no objection.

Sri SHARAN GOWDA INAMDAR.—You as a Speaker and the guardian of the rights of the Members, I think it is better to allow three hours more for this debate.

Mr. SPEAKER.—Within my powers, I can extend by one hour.

Sri SHARAN GOWDA INAMDAR.—Not today Sir, we are prepared to sit in the morning tomorrow.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8-30 ರಿಂದ 11-30ರ ವರೆಗೆ ಕೂತು ಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಬಹುದು.

Sri VEERENDRA PATIL.—May I suggest one thing, Sir. We have all agreed that the debate on this no-confidence motion should be over today only. Even the House has agreed and there was no dissenting voice when you said that the discussion can go on up to 6 P.M. and after that the Leader of the House will reply. That was agreed to by everybody. If some hon. Member feel that one or two Members are very anxious to participate in the debate, let the discussions continue till 6-30 P.M. I will start my reply and I will finish it as early as possible.

Mr. SPEAKER.—Is that agreeable ?

Sri B. P. GANGADHAR.—Why should the Chief Minister be timid in this matter ? Let everybody say what he wants to say. Let us meet tomorrow morning.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚೆನ್ನಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡೋಣ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾಳೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 2-3 ಗಂಟೆ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ನಮ್ಮನೆ ಪೆಂಬರು ಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಗಬಾರದು. ಇದನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—I am bound by the decision of this House. So if hon. members desire to meet at 8-30 A.M. in the morning and conclude this discussion by 11 A.M. and then again meet at 12 Noon for the regular session, I have no objection.

Sri S. SIVAPPA.—You may make it 8-30 to 11.30 A.M. and then again at 1-00 P.M.

Mr. SPEAKER.—Even the reply by the Ministers should be over by 11.30 A.M. I am not extending time further than that.

Sri K. PUTTASWAMY.—You may be pleased to extend the courtesy of consultation to this side also, Sir. The House had come to the conclusion that this motion should be disposed of today. If the Hon. Leader of the Opposition suddenly makes a different statement, it is rather highly embarassing for this side. I would expect the Hon. Leader of the Opposition to give me the courtesy of consultation before making his statement. I for one would expect such matters as this to be discussed outside the House between Leaders of Parties and an agreed proposal being put forward. Now the Speaker seems to have made up his mind.

Mr. SPEAKER.—I have not made up my mind.

Sri K. PUTTASWAMY.—I do not want to come in his way and cause further embarrassment.

Mr. SPEAKER.—Why not Sri Sivappa contact his counterpart on the other side before making any proposal ?

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, the way in which the Chair is discussing with some members of this House made me feel that the Chair is willing to sit tomorrow at 8-30 A.M. and I would not like to come in the way. But I expect the Leader of the Opposition to tell us in advance what time the members of the opposition require and once they agree upon it, I would request them to stick to it.

Mr. SPEAKER.—How much time the Government require ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I require about 1½ hours.

Mr. SPEAKER.—On the basis of the proposal made by them, is the Government prepared to sit from 8-30 A.M. to 11-30 A.M. and again from 1 P.M. ?

Sri VEERENDRA PATIL.—So far as this proposal is concerned, the Hon. Minister for Parliamentary Affairs has already stated. We on this side do not want to put the Chair into an embarrassing position. We do not want to embarrass the Chair and also the Leader of the Opposition. But once we take a decision in this House, let us all stick to that decision. They should not say since we took a decision these developments have taken place, and we want to extend the time. Let us know in advance today only. Up to what time they want for general discussion. I have already indicated that I require 1½ hours. It should be finished by 11-30 A.M.

Sri S. SIVAPPA.—We appreciate the sentiments expressed by the members on the other side. We are always ready for negotiations. In fact that is the essence of democracy. In the course of discussion so many developments take place. We are disciplined democrats. So anything can be done by discussion and consultation. We have agreed to sit from 8-30 A.M. tomorrow and we may require about two hours

Mr. SPEAKER.—I shall allot 1½ hours to the members and 1½ hours to the Government. I cannot give chance to every member. Thereafter we shall meet between 1 P.M. to 6 P.M. the Debate on the Governor's Address should be completed by that time. I hope the hon. Members will not make another move to extend the time.

Sri K. PUTTASWAMY.—It was agreed to sit today till 7-30 P.M. and dispose of the business. Now we are not disposing of business. I would request you to see that the House sits till 7-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—The suggestion of the Hon Minister is that we sit up to 7-30 P.M. I think the Members agree.

HON. MEMBERS.—Yes.

MR. SPEAKER.—I entered the time up to 7 P.M. Sri V. N. Patil will speak.

SRI V. N. PATIL (Humnabad).—Some of the hon. Members have already opined that there is an impression that this no-confidence motion has arisen out of the decision of the Supreme Court. I must respectfully submit that it is not so. This no-confidence motion has come as a result of the dissatisfaction of the masses throughout Mysore State on account of several issues, issues pertaining to the student movement, agriculturists' repression in levy collection, when due to drought no crops were raised by them, and harassment in collection of land revenue arrears and *taccavi* loan arrears in such a lean year when they could not raise crops even for their subsistence, suppression of the down-trodden Harijan communities, and issues which have arisen out of the recent Taluk Board Elections when there was naked devil dance by the party in power, misuse of its power, attack on democracy and atrocities and harassment committed by them throughout the State by the terror let loose on opposition parties. This is the cumulative effect of all these things. We, legislators, representing the entire Mysore State were thinking in what way we can check this devilish activity of the Government which has become a tool of vested interests and is serving its own party and is against all democratic principles and democratic traditions. I can present before this august House certain concrete instances to this effect. It looks as though it is the officers who are ruling and that it is not the politicians who are giving directives to the executive to carry out their decisions. I do not hold any brief for this section or that section of the toddy contractors. I want to make that point specifically clear. We have no sympathies for them. As a Communist I can say we have the least sympathy for those who are kingmakers who have got vested interests. There are two or three groups of these people. They are the king-makers, the leader-makers and the Minister-makers. We are the least bothered whether this group of toddy contractors prosper or that group prospers. What we are bothered is their prosperity at the cost of State funds. We are concerned with the purity of the administration and its adherence to laws, rules and regulations. In this connection, I from the Opposition wish to charge that the Commissioner of Excise has not only failed to go by the rules and regulations but he has also failed to implement rules framed by the Government and put it to a loss of crores of rupees. He has helped the toddy contractors to defraud the Mysore Government to the tune of crores of rupees. When a question was put to this effect, the Excise Minister had the temerity to answer that no attempt was made to alter the rules and regulations. My contention was that the Excise Commissioner has deliberately made unauthorised alterations to Excise rules 1967 and has misused his powers to help the big toddy contractors at the cost of the Government and the Hon. Minister was in duty bound to place true things before this House. The Chair was pleased to rule that whatever answer the Minister gives, whether it is right or wrong, the answer has to be accepted and that the only course left to

the Opposition is to bring a no-confidence motion. Whether unauthorised alterations are or are not made is clear, and the correct answer to the question is there at line 20, page 36 of the Supreme Court judgment where Their Lordships have clearly said :

> "In so far as the circular attempted to modify rule 19 it was ineffective. The Excise Commissioner had no power to abrogate or modify a rule framed under section 71."

Their Lordships' observation amounts to holding the view that the Excise Commissioner arrogated to himself the rule making power of Government. The Excise Commissioner has daringly defrauded the Government and given certain concessions to the vested interests and toddy contractors and this was all I presume not for charity, but for self-help. I do not say that there was discrimination between one group and another, nor do I propose to plead for either, but the Excise Commissioner went out of the way to issue certain circulars conferring certain concessions far advantegeous to contractors. What made him to do that is not ununderstandable. It was clearly his loyalty to the toddy contractors for the royalty he received for sabotaging Government assets to give an advantage to the toddy (Excise contractors) sacrificing the Government's interests. He pathetically pleads that Rule 19 is too harsh for the contractors. This is clear from the letter he wrote to Home Secretary on 19-6-1968 in file No. EXE. EXS. 1575/67. He sent out a circular daded 20th November 1967 that in the case of successful bidders of doubtful solvency suitable instructions should be issued to take a deposit of two months' rental only and two months' rental as collateral security of immoveable property. Even before the ink on the paper was dry, he issued another circular saying that 6 months collateral security in addition to 2 months deposit is necessary in cases of doubtful solvency. Within a month the same Excise Commissioner issued another letter to all the Deputy Commissioners as if he is the rule making authority and clearly against the provisions of rule 19, he was directing them. Therein he has mentioned the names of only 16 districts. I do not know why the other 3 districts of Hyderabad Karnataka were left out and whether he did not have any henchmen there to toe his line to feed his coffers. In that letter he has said that only 2 months cash security should be accepted and the rest might be taken as collateral security in the form of immoveable property. Why did he issue such a letter ? Under what authority of law ? It is not possible to understand the real necessity of such a letter. By this letter he has made an attempt to mislead the Government and to benefit or bestow concessions on the excise contractors. He seems to be a regularly fed agent of Excise Contractors. These excise contracts are held for a period of 12 months and in some areas which were made wet areas the contracts were extended by another six months to a total period of 18 months. Rule 19 clearly says that 2 months rental as cash deposit should be taken and for another 2 months equal cash security deposit must be taken and for the rest 8

(SRI V. N. PATIL)

months collatenal security in the form of immoveable property should be taken. But the Excise Commissioner by this circular stated that only 2 months cash deposit be taken. This was on 12th December 1967 and subsequently he sends it on to Government with an observation that it be approved. The result of this is that for full 8 months period the Government of Mysore is without any security, either in cash or collateral, from the contractor. The contractor has given only 2 months cash security. In contracts of 18 months duration for the rest of the 16 months rental securiiy is not there, neither cash nor collateral security. In such circumstances against whom is the Government of Mysore to take action in case the contractor becomes insolvent? Nobody, except the Excise Commissioner can answer. So, at that time the Government would be obliged to write off the amount due as bad debt, that too probably on the recommendation of this officer. This actually happened in Raichur District in 1963 or so. Last year we did not have adequate rainfall and our rabi and jawar crops suffered very much and we had only 30 to 35 per cent crops, but the Government was not prepared to issue an order for remission of land revenue. But here in the case of these excise contractors the Government has given such concessions to them in spite of the clear provision of rule 19. The Excise Commissioner wrote a letter to the Government saying that a strict implemenation of rule 19 would be too harsh on the contractors. For whose benefit is the Excise Commissioner functioning? Is it for the benefit of the excise contractors or the Government? By this order he has defrauded the Government and helped the contractors who have no moral stakes except fattening their purses by purchasing such officers. I do not know whether our Ministry is going to reward him with the title of Padmabhushana or Padmashree for helping these excise contractors. I have learnt that after this benevolent gift to the excise contractors this officer—Excise Commissioner—is elevated to the post of a Member, Public Service Commission. This seems to be the Congress brand of socialistic pattern of elevating anti-social agents of vested interest and corrupt official being posted to Public Service Commission. So, I want to know from the Excise Minister what made him say the other day that no attempt was made to alter any of the rules and regulations. Was this not an attempt to alter the rules and regulations? Is it contended that the Excise Commissioner did this without a directive from the Minister? I want to know from the Chief Minister and the Excise (Finance) Minister. How are you going to take action against such officers who have defrauded the Government to the tune of crores of rupees? The Government of Mysore is helpless if the contractors do not pay because the Government has no cash security with it from these people. This clearly shows that the Government wanted to bestow undue concessions on these excise contractors. I do not feel the Finance Minister is above board in this episode, as it is clear that he tried to shield the said

official by giving a misleading statement on the floor of this august House on 16th January 1969, in answer to Starred Question No. 193. By no stretch of imagination he should continue as a Minister after having misled this House. He must forthwith resign with grace. This only shows that this would have been done only with a motive for illegal gratification to the tune of lakhs of rupees. It must have been for that purpose that these contractors were helped to benefit themselves and defraud the Government. In spite of all these things, the Government of Mysore has failed to take any steps against the Excise Commissioner not even to call for an explanation of his conduct. The Government is not eager to curb monopoly in order to bring in socialism in this country. The socialism they have in their mind might be the freedom of capitalists to bribe any official to defraud Government to reap maximum benefits for the vested interests to keep the party in power continuously, by the generous funds these monopolists provide the Congress during Elections. This is not a simple matter. There are several documents to show how serious a matter it is. I have some documents in my possession. Sir, there was a Government servant who was very faithful enough and he once put up a note wherein he stated that the Excise Commissioner has no business or no power to abrogate the rule making power of the Government. The Mysore Excise rules are very cumbersome and the proper course would be to propose an amendment. In the letter of the officer he has also made it clear not to send this circular to other districts. On the other hand he stated that it should be deemed as withdrawn and proposals for amendment of rules may be sent and further consequential action was suggested. Sir, if the suggestion of this officer had been accepted without bringing any other motives in this case, then definitely the Government could have issued an order to the contractors stating that they are going to cancel the licence if they failed to deposit the amount within the stipulated time. They could have also said that as per rules you are bound to give six months' rental as cash deposit and the balance at 12 months rental by way of collateral security. This suggetion by the officer was to safeguard the interest of the Government itself. But this suggestion was treated with scant regard by the Government as they considered him to be unloyal officer to serve contractors as their boss the Excise Commissioner was doing. This is only an instance Sir, to show that we have got such efficient and intelligent officials in our State. But I want to know what the Government, the Minister concerned and the Home Secretary were doing when the matter was before them for more than eight months ? The Home Secretary did not guide or do anything in the matter. The Excise Commissioner who was responsible for creating a muddle or confusion in the matter and thereby making the Government to incur heavy loss, has been elevated as Member of the Public Service Commission. I do not know in whatbest way he is going to serve the public. Therefore Sir, this Ministry—though there are some honest persons in it who are helpless and feel that they cannot do anything and it was a sin that they have

(SRI V. N. PATIL)

entered into this Ministry — and the Chief Minister if he wants to show that it is the duty of the Government to take strong steps against such erring officers, let him sack this official and the Finance Minister and let him resign *en bloc*. Sir, this being a Gandhi Centenary year can we expect truthfulness and honesty in this Ministry, at least a semblance of it ?

Sir, coming to the question with regard to the decision of the Supreme Court on the conduct of the Government, the Supreme Court has not passed any direct remarks against the conduct of the Government of Mysore because that was not the direct issue before their Lordships. If that were an issue definitely such a remark or stricture could have been the only irresistible conclusion. As there was no issue their Lordships have not passed direct strictures. But what more could have been said when they say " there is room for suspicion that the Government was favouring a particular party " ? That being the case, I earnestly request the hon Members of this House to be above party politics and see that best interest of the people is served rather than the interest of the parties concerned.

Now, coming to the problems in rural areas Sir, it is seen that rullocks and pump sets are being auctioned for collection of land revenue and taccavi loan arrears. The pump sets and bullocks are being auctioned because most of the agriculturists are not in a position to pay seventy bupees to the Government on account of the failure of kharif and rabi crops. When people have taken loan of Rs. 2,000 for well-sinking and the machine failed, and the land on which the wells are sunk have jailed these lands are being put to auction sale. One Veerapanna Kotgi of Meenkeri and one Gurappa of Bemalkhed are made to lose their land by ordering attachment and auction. Genuine peasants are made to lose their lands for taccavi loan arrears, whereas Excise contractors are given excessive concessions, because they are powerful to purchase officials and even some Ministers. I think there should be some humanitarian approach in this matter. When drought conditions were discussed on the floor of this House, the Hon Chief Minister give an assurance that wherever there is less than 25 per cent crop, no levy would be collected. But we see orders issued by the Revenue Secretary one after the other to say that the particular taluks and districts are lagging behind in the matter of collection of arrears and action should be taken to collect the same immediately. Is this Government worth the name to represent the community of agriculturists and the people of the Mysore State ? The Government has lost confidence of the people by its own acts of omission and commission.

Sir, in regard to the success of the Congress in the recent elections to the Taluk Boards, particularly in my District and in Gulbarga district, of which the Government is very proud, the Congressmen there made these toddy contractors serve the toddy as tea to the voters there.

Danda, Goondaism, wine and money were the tools, the Congressmen used to get elected. Sir, I have written a letter to the Chief Minister about the high-handedness being adopted in Bidar District. I have sent telegrams to Chief Minister about the goondaism and terror let loose by his partymen at Ghatboral and several other places in Bhalki and Humnabad taluks.

Open attacks are being made on Opposition. In Ghatboral more than 4 persons were axed in the very presence of Sub-Inspector. But up to this day, no action has been taken. Is there any security for their lives? I wrote to the Chief Minister stating that your Doctor at Humnabad did not admit the patients who were bleeding profusely with wounds and I had to take them all the way to the District Hospital, Bidar, where they were admitted. This is the state of affairs in your administration.The Doctor at Humanabad has no sympathy towards the human beings. He did not admit the injured persons as he was paid by Mr. Kashinath Rao Patil of Ghatboral not to admit them as he was the person who did axe one person out of the 4 injured persons. What action the Health Minister proposes to take against such Doctor who valued money more than the bleeding innocent poor villagers? If you do not sack and pack him off from that place, what moral justification you have got to be here as Government, I do not know. Do you believe in socialism? Or do you serve only the vested interests like contractors, commercial magnates, etc., and Goondas who fetch money? I request the other side to bear with us that we are all here on account of the rural innocent folk and we are all here to look after their welfare and we must give them a good administration. Sri Ramakrishna, the Health Minister, has promised so many things and said that he would see that corruption in his Department would be weeded out. Eight months are already over since he took charge. He could not correct one corrupt Doctor so far. Nothing has happened. The Department still remains in the same position as it was before. Government has failed in giving minimum medical aid to the injured and security to the poor voters. This is the collective responsibility of the Government. Therefore, the entire Government should resign. Thank you.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಗದಗ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ನನ್ನ ಮೂಪರು ಸ್ನೇಹಿತರು ತಂದಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ತರಾವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿವರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಚ್ಚತಮವಾದ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಾಗಲೀ, ಅವರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಲೀ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಅಲ್ಲಗೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅನೇಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈವರೆಗೆ 'ಸೀನರ್ಸ್ ವೈಫ್ ಪುಡ್ ಬಿ ಎಬೊವ್ ಸಸ್ಪಿಷನ್' ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ತರಾವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅನೇಕ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ತರುಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾದ ಮಾತು. ಈಗ ತಂದಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಠರಾವು ಯಾರ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದೆ, ಅಪಾದನೆಗಳು ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಇವೆಯೋ, ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಮೇಲೆ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೋ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಕವಾಗಿ ಮೂರನೆಯ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಮಪ್ಪಿಯ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಜರು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈವಾಡವಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಪರದೆ ಹಿಂದೆ ಆಗತಕ್ಕ ಕೈವಾಡ ಏನಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರಾದರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈವಾಡ ವಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಕಾಣದ ಕೈ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ನಿರ್ಣಯ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೇ, ಇವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೇ, ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಷನ್ ಆಗಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ವಾದ ಎಂದು ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪುರಾವೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಏನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಮಾಡುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಬಂದುವೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಸಮಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ 22-6-68ರಲ್ಲಿ ಅಪೀಲ್ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀ ಖಾನ್ ಹೆಗಡೆ ಅವರು ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಮಿಷನರ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಅದನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನ ಇಟ್ಟು ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾದವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಡರ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಉಭಯತಾಪಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 22ನೇ ತಾರೀಖು ಬಂದಂಥ ಅಪೀಲಿನ ಮೇಲೆ 28ರ ವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿ, ನಂತರ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥ ಅಪೀಲು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಇಟ್ಟರೋ, ಅಥವಾ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದರೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಗೋಚರ ಶಕ್ತಿ ಬಂದು ಆ ರೀತಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತೋ ಅಥವಾ ಬೊನಫೈಡಿ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೋ? ಹೀಗೆ ನಾರ್ಕೈದು ದಿವಸ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ 60-70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಾನಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ನಾರ್ಕೈದು ದಿವಸವಲ್ಲ, ನಾರ್ಕೈದು ವರ್ಷ ನಿಕಾಲೆ ಆಗದೆ ಇರುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅಪೀಲ್ ಮತ್ತು ರಿವಿಷನ್ ಎರಡೂ ಎರಡು ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. 61ನೇ ಕಲಮು ಪ್ರಕಾರ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಕೆಳಪಟ್ಟವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಮಾಡಿದಂಥ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಅಪೀಲು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 62ನೇ ಕಲಮು ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಯಾರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅವರು ರಿವಿಷನ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಮಾಡಬಹುದು ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕೊಟ್ಟ ತಕ್ಷಣ ಅವರಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಆರ್ಡರ್ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದ ಸತ್ಯವೇನಿದೆ

ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಆರ್ಡಿಯನ್ನು ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಹಾಕಿ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ತಂದರು. ಅದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಾಕಿ ಉಳಿಯಿತು. 22ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ರಿವಿಷನ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟವರು 27ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಹಾಕಿ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

7.00 P.M.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—The revision petition came to the Government on the 25th and the writ was filed, if I remember right, on the 28th. So, there is no relationship between the writ petition and the revision petition. I agree that the procedure that the petition must be referred to the Home Secretary and the file will have to be put up before the Minister for orders, is correct. But, what prevented the Government to pass an order on that issue before the 28th ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—In the first instance, the normal course was to file an appeal before the Excise Commissioner. But, this was an extraordinary case. Without calling for the papers and without knowing the report from the other side, normally the Excise Commissioner or no Ministry is expected to pass any orders. Even if it is a routine matter, the papers are sent to the Secretary, who in turn will call for the necessary file from the Head of the Department. It is not always possible that all papers are with the Home Department ; papers will have to be called for from the Divisional Commissioner. This will naturally take some time. In the meanwhile, the party went to the High Court. Whether the Government really wanted to avoid passing any orders on the petition or not, the time gap was so short that five days cannot be said to be unduly long time.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Agreeing that the matter went to the High court merely because the party went in a writ petition, it should not come in the way of the Government functioning in the normal course. As a matter of fact, if I remember right, the cancellation of the contract took place on the 25th, and he had sought for some time.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—His request was only to the Divisional Commissioner.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Is it or is it not a fact that the appellant had submitted to Government for extension of at least a reasonable time for getting the balance of amount ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, the hon. Member wants to know the procedure adopted after receiving the application from the petitioner, Sri Bhooma Reddy. It is true that the petitioner made a revision application to the Minister for Finance, and the Finance Minister referred that matter on the very day to the Home Secretary to Government. Since the Home Secretary was to be in Mysore for two or three days and the time was short, he contacted the Divisional Commissioner and asked him to send a report immediately. Since there

(SRI VEERENDRA PATIL)

was no time to indulge in correspondence and the excise sales had to be confirmed before first July, he read the revision petition filed by Sri Bhooma Reddy to the Divisional Commissioner over the phone. He got the report on the 27th and the case was posted and the Advocate for the petitioner was asked to be present on the 28th. When the Advocate for the petitioner came on the 28th before the Home Secretary, he said that they have already moved the High Court against the orders of the Divisional Commissioner, and he filed a memo accordingly. Since the Advocate for the petitioner made a statement before the Home Secretary to Government that he had already moved the High Court, nobody can expect the Home Secretary or the Government to pass any orders. It would not be fair to pass any orders when they know that the party had approached the High Court. So, they did not take any action.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡ ತಾ್ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಅರ್ಜಿ ಬಂದನಂತರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಗಿಲ್ಲ, ನಿರ್ಣಯ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದುದರಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ನಂತೋಷಪಡ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದ ಕಾಲದಲ್ಲೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇದು ಬಹಳ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಅರ್ಜೆಂಟಾಗಿ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು, ಸಕ್ರ್ಯುಲರ್ ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು, ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ದಿವಸ ಸಾವಿರಾರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ ವರ್ತನೆಯೇ. ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿದರೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮರೆಮಾಚದೆ ಹೇಳುವುದು, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ದಿವಸ ಅಪಶ್ಯಾನದ ಠರಾವನ್ನು ತಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು—ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವು ಬರೀ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದರೆ ಸಾಲದು, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಗಳ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ನಡೆಯುಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಹುಡುಗರನ್ನು ಎಂಟನ್ನು ಏಳರಿಂದ ಗುಣಿಸಿದರೆ (ಎಂಟೇಳ್ಳೆ) ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದ ನಂತೆ, 8 ಹುಡುಗರು 15 ಎಂಬೂ, ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ 56 ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಹುಡುಗರು 15 ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದೇ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಆ ರೀತಿ ಸರಕಾರಿ ಪಕ್ಷದ ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, 134 ಜನರೋ ಏನೋ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಒಪ್ಪುವುದರಿಂದ ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರೂ ಕೂಡ ಈಚೆಗೆ ಸರಕಾರಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜನ ಸರಕಾರಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿ ಬಹುಮತವಿದೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿದಿರಾ? ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಈ ದಿವಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?

ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೆಗೆಯುವಂತಹ ಕಾಲ ಬಂದೀತು. ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಪರಾಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾಕಾರಣ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡ್ರಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ತಕ್ಷಣ ರಾಜಿನಾಮಕೊಡ್ರಿ. ಕೈರಾನ್ ಅಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅಪರಾಧವನ್ನೂ ಮಾಡಿದವನಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ ನೀವು ಒಂದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಯನ್ನು

ಫೇಸ್ ಮಾಡಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತರಹದ ರೋಪದೋಷವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ಜನತೆಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡಲು ಆಗ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇದನ್ನು ತರಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ನಿರಪರಾಧಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅಪರಾಧಿಗಳು ಯಾರು ನಿರಾಪರಾಧಿಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೋಡಬೇಡಿ, ನೀವು ಇಡೀ ದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವವರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn and meet tomorrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Fifteen Minutes past Seven of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of Clock on Wednesday the 22nd January 1969.

V D 1191—GPB—600—21-3-1959